

0  
5  
E  
4

Guia  
didàctica

**Valencià:**  
**llengua i literatura**  
**eines**

---

Anna Devis / Glòria Candela / Rosa Morell / Marisa Carbonell

# Guia didàctica

Disseny i il·lustració coberta: Valverde e Iborra/ Clueca/Disseny gràfic ECIR

Disseny d'interior: Disseny gràfic ECIR

Edició: Editorial ECIR

Impressió: Indústries Gràfiques Ecir (IGE)

©ÉS PROPIETAT

Anna Devís

Glòria Candela

Rosa Morell

Marisa Carbonell

Editorial ECIR, S.A.

Dipòsit legal: V-3245-2008

I.S.B.N.: 978-84-9826-430-2

Imprés a Espanya - Printed in Spain

---

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització dels seus titulars, llevat les excepcions previstes per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centre Espanyol de Drets Reprogràfics, [www.cedro.org](http://www.cedro.org)) si necessiteu fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta obra.

---

# Presentació

El llibre **EINES** pretén aconseguir, entre altres, dos objectius fonamentals:

- Que l'alumnat aprofundisca en el coneixement de la llengua i la literatura com a manifestacions de la societat en què es produïxen i expressions inestimables de la nostra cultura.
- Que aquests coneixements no es reduïsqen a un nivell teòric, sinó que els facen servir també en la vida quotidiana; que utilitzen el valencià com a vehicle de comunicació i que tot allò que aprenquen els ajude a entendre millor la realitat que els envolta.

Aquests objectius, però, formen part d'un projecte molt més ambiciós: volem aportar el nostre esforç per a contribuir a la seua educació, sobretot, com a persones i per aquesta raó, per exemple, cada unitat comença amb els apartats **UNA CAUSA, UN PERSONATGE** i... **ELS MISSATGES** i termina amb **EL BLOC D'ANNA I XAVI**. Hi trobareu, a més del treball de la llengua oral, alguns dels aspectes que han de formar part de l'educació en valors dels xiquets i les xiquetes: la pau, la salut, la no-discriminació... són algunes de les propostes que s'hi debatan.

A més en aquest curs s'ha afegit l'apartat **LA NOSTRA HISTÒRIA LITERÀRIA** amb un repàs general d'èpoques i autors, i amb fragments de les obres més representatives en la nostra llengua.

En tots els apartats del llibre trobareu un gran ventall d'activitats perquè pugueu adaptar el treball a les necessitats i els interessos del vostre alumnat. A més, en algunes activitats us oferim una orientació en forma de logotip que, amb caràcter de recomanació, us proposem. Els logotips són:



Logotip de lectura



Logotip oral



Logotip escrit



Logotip de grup

Si amb aquestes **EINES** aconseguim estimular la curiositat dels xiquets i xiquetes de les vostres aules, l'aprenentatge estarà garantit i nosaltres ens donarem per ben satisfetes.

LES AUTORES

# Índex

|                   |   |
|-------------------|---|
| INTRODUCCIÓ ..... | 5 |
|-------------------|---|

|                                                |   |
|------------------------------------------------|---|
| 1 REFUGIATS: UN MALSON QUE HEM D'EXILIAR ..... | 9 |
|------------------------------------------------|---|

|                         |    |
|-------------------------|----|
| 2 UN MÓN AL REVÉS ..... | 21 |
|-------------------------|----|

|                                                   |    |
|---------------------------------------------------|----|
| 3 GAUDIM DE LA VIDA: DIGUEM NO A LES DROGUES..... | 33 |
|---------------------------------------------------|----|

|                       |    |
|-----------------------|----|
| 4 EL CURRÍCULUM ..... | 47 |
|-----------------------|----|

|                                           |    |
|-------------------------------------------|----|
| 5 LA UNIÓ EUROPEA I EL MEDI AMBIENT ..... | 59 |
|-------------------------------------------|----|

|                                 |    |
|---------------------------------|----|
| 6 QUÈ SAPS SOBRE LA SIDA? ..... | 71 |
|---------------------------------|----|

|                                    |    |
|------------------------------------|----|
| 7 ELS DRETS DELS CONSUMIDORS ..... | 85 |
|------------------------------------|----|

|                                  |    |
|----------------------------------|----|
| 8 PRECAUCIÓ NO ÉS COVARDIA ..... | 97 |
|----------------------------------|----|

|                          |     |
|--------------------------|-----|
| 9 FOC, FESTA I FUM ..... | 109 |
|--------------------------|-----|

# INTRODUCCIÓ

## UNA CAUSA, UN PERSONATGE

L'objectiu didàctic d'aquest apartat és presentar les competències bàsiques treballades al llarg de cada unitat mitjançant la figura d'un personatge que s'haja destacat per la seua contribució a l'àmbit proposat.

## ELS MISSATGES

L'objectiu didàctic d'aquest apartat és doble:

a) **Primer objectiu:** Treballar el procés d'adquisició de la llengua oral amb:

- 1) **Fase mecànica:** Preguntes tancades que impliquen la comprensió, però no l'expressió.
- 2) **Fase controlada:** Preguntes semiobertes, o semitancades que impliquen l'assoliment de la comprensió i inici de l'expressió, ja que la resposta està inclosa en la pregunta.
- 3) **Fase lliure:** Preguntes obertes que impliquen l'assoliment de l'expressió amb preguntes de resposta lliure.

El procés d'adquisició de la llengua oral comprén aquestes tres fases, i aquestes fases es treballen en cadascuna de les unitats.

b) **Segon objectiu:** La llengua oral necessita l'estímul d'una situació comunicativa concreta; la situació de la qual partim és el treball, en cadascuna de les unitats, d'una de les nou àrees transversals del currículum de l'ESO:

|          |                          |                                            |
|----------|--------------------------|--------------------------------------------|
| UNITAT 1 | EDUCACIÓ PER A LA PAU    | Refugiats: un malson que hem d'exiliar     |
| UNITAT 2 | IGUALTAT ENTRE ELS SEXES | Un món al revés                            |
| UNITAT 3 | EDUCACIÓ MORAL I CÍVICA  | Gaudim de la vida: diguem no a les drogues |
| UNITAT 4 | EDUCACIÓ PER A LA SALUT  | El currículum                              |
| UNITAT 5 | EDUCACIÓ MEDIAMBIENTAL   | La Unió Europea i el medi ambient          |
| UNITAT 6 | EDUCACIÓ SEXUAL          | ¿Què saps sobre la SIDA?                   |
| UNITAT 7 | EDUCACIÓ DEL CONSUMIDOR  | Els drets dels consumidors                 |
| UNITAT 8 | EDUCACIÓ VIÀRIA          | Precaució no és covardia                   |
| UNITAT 9 | CULTURA VALENCIANA       | Foc, festa i fum                           |

El punt de partença ha sigut un text que s'ha presentat a l'alumnat perquè siga interpretat i discutit. Mitjançant el text treballat en cada àrea transversal, s'ha intentat crear un àmbit de reflexió que ajude l'alumnat a:

1. Rebutjar qualsevol discriminació basada en diferències de raça, sexe, classe social, creences i altres característiques individuals i socials.
2. Detectar i criticar els aspectes injustos de la realitat quotidiana i de les normes socials vigents.
3. Construir formes de vida més justes tant en els àmbits interpersonals com en els col·lectius.

## LES PARAULES

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumnat conega el vocabulari de diferents camps semàntics, i també els processos de la creació de paraules per derivació, composició i habilitació. A més, la correcció de barbarismes i el coneixements de frases fetes.

L'apartat **LES PARAULES** correspon al tercer capítol, Lèxic, del tercer bloc dels continguts del projecte curricular: *Estudi de la Llengua*.

## LA CONSTRUCCIÓ TEXTUAL

L'objectiu d'aquest apartat és oferir a l'alumne/a els instruments necessaris perquè realitze construccions textuals pròpies en condicions òptimes. Considerem que la finalitat general i bàsica a l'hora de construir qualsevol discurs (oral o escrit) és la comunicació; i perquè aquesta es produísca en circumstàncies adequades s'han de considerar una sèrie d'aspectes que treballarem en aquest apartat.

Pel que fa a les tres característiques que qualsevol discurs requereix –adequació, coherència i cohesió– ens hem centrat sobretot en els dos primers, ja que pel caràcter lingüístic de la cohesió, els aspectes fonamentals ja es tracten amb profunditat en **LES EINES**, un dels apartats clau del nostre projecte educatiu en els quatre cursos de l'ESO. Finalment, en les dues últimes unitats abordem la redacció (unitat 8) i la revisió (unitat 9) dels textos, aspectes necessaris en considerar la construcció de textos en la seua globalitat.

D'altra banda, aquest objectiu general s'adequa als objectius 1 i 2 del currículum de l'ESO:

1. Comprendre discursos orals i escrits i reconèixer les principals finalitats i les situacions de comunicació en què es produeixen.
2. Expressar-se oralment i per escrit amb coherència i correcció d'acord amb les diferents finalitats i situacions comunicatives i adquirir un estil expressiu propi.

Aquest apartat treballa també uns altres objectius de l'esmentat currículum, com són el 6 i el 7; no ens hi detindrem, però, per tractar-se d'objectius de caràcter més general i aplicables també a uns altres apartats d'aquest projecte educatiu.

Pel que fa als continguts, aquests formen part de l'àrea I **COMUNICACIÓ** (de la unitat 1 a la 7), i de l'àrea IV **TÈCNIQUES DE TREBALL** (unitats 8 i 9) del currículum de 4t d'ESO.

## LES EINES

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumnat conega els diferents nivells de la llengua (fonètica, ortografia i morfosintaxi).

L'apartat **LES EINES** correspon als capítols 1 i 2 del tercer bloc dels continguts del projecte curricular: *Estudi de la llengua*. Aquest apartat treballa:

- El sistema consonàntic.
- La flexió verbal dels temps compostos i formes no personals.
- La sintaxi del predicat.
- Els pronoms febles i la seua combinació.
- Els pronoms relatius.
- Les preposicions i les conjuncions.

## ELS PARLANTS

L'objectiu d'aquest apartat és que l'alumne/a reflexione sobre la nostra llengua amb relació a la societat que la fa servir.

Aquest objectiu general s'adequa als objectius 3, 4 i 11 del currículum de l'ESO:

- Conèixer i valorar la realitat plurilingüe i pluricultural de l'Estat espanyol i considerar les diferents situacions que plantegen les llengües en contacte.
- Comprendre i valorar, a partir del coneixement de la realitat sociolingüística, la necessitat de recuperar un ús normalitzat del valencià, símbol d'identitat cultural i mitjà irrenunciable per a entendre la realitat de l'entorn i accedir al nostre patrimoni cultural.
- Analitzar i jutjar críticament els diferents usos socials de les llengües, evitar els estereotips lingüístics que suposen judicis de valor, mitjançant el reconeixement del contingut ideològic del llenguatge en allò que fa referència especialment a l'àmbit social, a la llengua que es parla i a les consideracions racistes o classistes.

D'altra banda, els continguts que apareixen en **ELS PARLANTS** corresponen a l'àrea II, Llengua i societat, del currículum de 4t de l'ESO. Aquests continguts han sigut distribuïts de la manera següent:

- Unitats 1: Usos del valencià
- Unitat 2 y 3: El valencià en l'Educació Secundària.
- Unitat 4: Les actituds lingüístiques.
- Unitats 5: La llengua en les manifestacions artístiques.
- Unitats 6: La llengua en els mitjans de comunicació
- Unitat 7: La llengua en l'àmbit acadèmic.
- Unitat 8: La llengua en l'àmbit col·loquial
- Unitat 9: La llengua en l'àmbit administratiu

## EL TALLER LITERARI

L'objectiu d'aquest apartat és el coneixement i l'aprofundiment en els principals gèneres de la nostra tradició literària, i també la pràctica directa en activitats de producció literària amb la finalitat que l'alumnat, d'una banda, assimile els conceptes teòrics treballats, i de l'altra s'acoste al fet literari amb naturalitat i des d'una perspectiva més lúdica i creativa.

Aquests objectius corresponen al 8 i el 9 del currículum de l'ESO:

- Conèixer i diferenciar els principals gèneres de la tradició literària occidental, les característiques de les èpoques principals (artístiques i literàries), i els autors i les obres més representatius de cadascuna d'elles.
- Interpretar i produir textos literaris i d'intenció literària, orals i escrits, des de posicionaments personals crítics i creatius, i valorar les obres rellevants de la tradició literària com a mostres destacades del patrimoni cultural, amb especial incidència en les literatures presents en l'entorn.

D'altra banda, els continguts que apareixen en EL TALLER LITERARI corresponen a l'àrea V, Literatura, del currículum de 4t de l'ESO.



# UNITAT 1

## REFUGIATS: UN MALSON QUE HEM D'EXILIAR

### ■ UNA CAUSA, UN PERSONATGE: FRIDTJOF NANSEN

Es desenvolupa amb aquest apartat la competència social i ciutadana.

#### ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

#### ELS MISSATGES

Els objectius didàctics d'aquesta unitat són:

- a) Conèixer els problemes dels refugiats.
- b) Rebutjar qualsevol discriminació basada en diferències de raça, sexe, classe social, creences i altres característiques individuals i socials..
- c) Ressaltar i valorar la necessitat de la pau per a la convivència, el progrés i la plenitud de les relacions humanes.
- d) Valorar i utilitzar les formes de resolució no violenta dels conflictes.
- e) Valorar l'enriquiment personal que suposa la relació amb persones pertanyents a altres cultures.
- f) Analitzar i jutjar críticament els diferents usos socials de les llengües , tot evitant els estereotips lingüístics que suposen judicis de valor i prejudicis (classistes, racistes, sexistes, etc.)..

### ■ REFUGIATS: UN MALSON QUE HEM D'EXILIAR

#### ACTIVITAT 1

|                                                                            | V | F |
|----------------------------------------------------------------------------|---|---|
| Un refugiat no pot tornar a la seua casa                                   | X |   |
| Un emigrant no és lliure de tornar al seu país                             |   | X |
| Els refugiats fugen perquè les seues vides estan en perill                 | X |   |
| Els xiquets i les xiquetes refugiats prenen part en guerres que no entenen | X |   |
| ACNUR dona refugi i aliments als refugiats                                 | X |   |
| ACNUR no els pot prometre, en el camp de refugiats, una vida normal        | X |   |
| Els xiquets i les xiquetes refugiats se senten segurs                      |   | X |
| Freud no era conegut en temps de Hitler                                    |   | X |
| Freud va abandonar Viena el 1933                                           |   | X |

## ACTIVITAT 2

---

Resposta oberta.

## ACTIVITAT 3

---

- Quan un refugiat abandona el seu país, ¿comença un viatge turístic, de plaer, o pel contrari els llocs de refugi on arriben són bastants tristos i perillosos?
- Els somnis d'una llar feliç, ¿es complixen per als xiquets i xiquetes refugiats, o tot se'ls ha transformat en un malson?
- Si cremem els llibres que no ens agraden, ¿respectem l'opinió del proïsme o ens convertim en carcellers de la llibertat?

## ACTIVITAT 4

---

Resposta oberta

Per a desenvolupar aquest tipus d'activitats és important inculcar el respecte a l'opinió del proïsme. Serà interessant treballar la participació constructiva en situacions pròpies de la vida escolar: assemblees, exposicions, debats, col·loquis, activitats de grup, etc. També caldrà inculcar la resolució no violenta dels conflictes que a l'aula es puguin produir.

Per tal de poder incidir més en els objectius didàctics d'aquesta unitat es podran realitzar alguns mètodes i activitats com ara:

- Animar-los/les a imaginar-se a si mateixos/es en el lloc d'uns altres en determinades situacions.
- Lloar com a models persones volgudes que actuen d'una manera altruista.
- Animar-los a utilitzar la imaginació per a trobar solucions no violentes a situacions conflictives.
- Posar-los en contacte amb les organitzacions de caràcter humanitari i d'ajuda al Tercer Món.
- Oferir-los una selecció de llibres de literatura juvenil que tracten temes de pau.
- Estudiar i investigar grans artistes que dedicaren algunes de les seues creacions a la pau.
- Motivar i facilitar l'estudi d'unes altres cultures (intercanvis)
- Reflectir plàsticament la història real dels xiquets/es dels camps de refugiats.

# LES PARAULES

En aquesta unitat els objectius que es pretenen són:

- Ampliar el vocabulari sobre els topònims i gentilicis arreu del món.
- Reconèixer paraules derivades, compostes i habilitades.

## TOPÒNIMS I GENTILICIS

### ACTIVITAT 1

Resposta oberta. En aquesta activitat es pretén que l'alumnat faça un treball de recerca utilitzant enciclopèdies, Internet... i després redacte un itinerari per a realitzar durant un viatge, remarcant elements culturals del lloc triat.

### ACTIVITAT 2

Illa, llug, sol, boira, platja, catedral, euro, neu, petroli, paradís.

### ACTIVITAT 3

| Alacant                                                                                                                   | Castelló                                                                                                                                    | València                                                                                                                | Europa                                                                                                                   | Resta del món                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| oriolà,<br>crevillentí,<br>il·licità,<br>novelder,<br>campeller,<br>viler,<br>xabià,<br>denier, alcoià,<br>cocentainer... | borrianenc,<br>benicassut,<br>orpesí,<br>almenarenc,<br>benicarlando,<br>vinarossenc,<br>alcorí,<br>morellà,<br>bocassí,<br>castellonenc... | carletí,<br>alzireny,<br>ontinyentí,<br>valladí,<br>xativí,<br>poblatà,<br>gandià,<br>suecà,<br>l·lirià,<br>valencià... | londinenc,<br>alemany,<br>anglés,<br>francés,<br>andorrà,<br>belga,<br>danés,<br>escandinau,<br>hongarés,<br>monegasc... | americà,<br>brasiler,<br>equatorià,<br>novaiorqués,<br>veneçolà,<br>xilé,<br>argentí,<br>canadenc,<br>mexicà,<br>cubà... |

ACTIVITAT 4

| TÒPONIM  | MASCULÍ SINGULAR | FEMENÍ SINGULAR | MASCULÍ PLURAL | FEMENÍ PLURAL |
|----------|------------------|-----------------|----------------|---------------|
| Calp     | calpí            | calpina         | calpins        | calpines      |
| Nules    | nuler            | nulera          | nulers         | nuleres       |
| Puçol    | puçolenc         | puçolenca       | puçolencs      | puçolencques  |
| Angola   | angolés          | angolesa        | angolesos      | angoleses     |
| la Manxa | manxec           | manxega         | manxecs        | manxegues     |
| Màlaga   | malagueny        | malaguenya      | malaguenys     | malaguenyes   |
| Suïssa   | suís             | suïssa          | suïssos        | suïsses       |
| Rússia   | rus              | rusa            | russos         | russes        |
| Somàlia  | somali           | somali          | somalis        | somalis       |
| Maó      | maonés           | maonesa         | maonesos       | maoneses      |

ACTIVITAT 5

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Q | S | E | R | T | P | U | I | O | P | A | S | N | D |
| F | G | S | E | N | E | I | V | G | H | J | T | O | L |
| N | Z | X | U | C | V | B | N | M | Q | E | R | R | T |
| R | U | I | O | R | E | U | S | E | N | C | P | U | A |
| A | S | D | F | G | H | M | J | H | L | A | T | E | Z |
| L | L | A | T | I | N | O | A | M | E | R | I | C | A |
| X | C | T | V | B | N | N | M | Q | E | C | R | T | F |
| U | I | O | E | P | A | C | S | D | F | A | G | H | J |
| L | C | Z | X | A | C | O | V | N | B | I | M | Q | E |
| R | T | G | U | I | O | F | P | A | S | X | D | F | G |
| H | F | I | L | I | P | I | J | J | L | E | B | Z | X |
| C | V | B | N | M | Q | E | N | R | T | N | C | U | I |
| O | P | A | S | D | F | G | H | D | J | T | P | L | Z |
| X | C | V | B | N | M | Q | E | R | I | I | T | U | I |

CONCEPTE DE CREACIÓ LÈXICA: DERIVACIÓ, COMPOSICIÓ I HABILITACIÓ

ACTIVITAT 7

- Resposta oberta. Un exemple podria ser:
- Llibreter, embrutar, comptagotes, carter, fusteria, teulada, ennuvolat, emblanquinar, malaltia, treballar, abrigar, videojoc.

## ACTIVITAT 7

---

- El parallamps: composició.
- La caixaera: derivació.
- Embutxacar: derivació.
- La pomera: derivació.
- Un picasso: habilitació.
- L'allioli: composició.
- L'esmorzar: habilitació.
- Un audi: habilitació.
- Emmagatzemar: derivació.
- El besavi: derivació.
- La llunyania: derivació.
- El groc palla: habilitació.
- Un dolç: habilitació.
- El set-i-mig: composició.
- Entristir: derivació.
- Trasplantar: derivació.
- El rentaplats: composició.

# LA CONSTRUCCIÓ TEXTUAL

## ■ L'ADEQUACIÓ TEXTUAL: ELS ÀMBITS D'ÚS

### ACTIVITAT 1

Text (B) àmbit d'ús literari

Text (A) àmbit d'ús col·loquial

### ACTIVITAT 2

Text (A): dues amigues conversen sobre el somni que tingué una d'elles quan encara no havia aconseguit ser corresposta pel xic que li agrada.

Text (B): la professora de literatura et demana que escrigues un poema en què evoques un somni amb el xic/a que t'agrada.

### ACTIVITAT 3

a) TEXT 1: àmbit administratiu

TEXT 2: àmbit literari

TEXT 3: àmbit periodístic

TEXT 4: àmbit col·loquial

TEXT 5: àmbit acadèmic

b) Resposta oberta: són molts els trets que denoten l'adscripció de cada text a l'àmbit a què pertany. No obstant això, esmentarem, a mena d'exemple, un dels trets més significatius de cadascun i el professor/a valorarà individualment la resta de possibles respostes dels alumnes.

En el text 1 destaca l'estructura fixa d'una sol·licitud; en el text 2 el gènere de la poesia indica l'adscripció a l'àmbit literari; del text 3 destaquem la disposició textual i tipogràfica pròpia de l'àmbit periodístic; en el text 4 l'àmbit col·loquial apareix marcat per la presència de dos interlocutors; finalment la temàtica especialitzada i el caràcter formal del text 5 ens indiquen la seua adscripció a l'àmbit acadèmic.

# LES EINES

En aquest apartat els objectius que es pretenen són:

- Classificar les consonants segons el punt i el mode d’articulació.
- Utilitzar correctament les formes verbals dels temps compostos i les formes no personals de la primera conjugació.

## ■ LES CONSONANTS: CONCEPTE I CLASSIFICACIÓ

### ACTIVITAT 1

| BILABIALS            | LABIODENTALS | DENTALS     | ALVEOLARS                                           | PALATALS                                                       | VELARS        |
|----------------------|--------------|-------------|-----------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|---------------|
| bonic<br>mes<br>pare | foc<br>vi    | dit<br>tela | carrer<br>cor<br>lògic<br>núvol<br>rapidesa<br>savi | baieta<br>canya<br>dutxa<br>gener<br>llapis<br>lletja<br>Xàbia | clauer<br>gat |

### ACTIVITAT 2

| OCCLUSIVES                                 | FRICATIVES                                                          | AFRICADES       | LATERALS        | NASALS                | VIBRANTS |
|--------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|-----------------|-----------------|-----------------------|----------|
| bonic<br>cor<br>dit<br>gat<br>pare<br>tela | baieta<br>clauer<br>foc<br>gener<br>rapidesa<br>savi<br>vi<br>Xàbia | dutxa<br>lletja | llapis<br>lògic | canya<br>mes<br>núvol | carrer   |

### ACTIVITAT 3

- P:** oclusiva, bilabial, sorda.

**B:** oclusiva, bilabial, sonora.

**T:** oclusiva, dental, sorda.

**M:** nasal, bilabial, sonora.

**C:** oclusiva, velar, sorda.

**R:** vibrant, alveolar, simple.

**G:** oclusiva, velar, sonora.

**F:** fricativa, labiodental, sorda.

**S:** fricativa, alveolar, sonora.
- J:** fricativa, palatal, sonora.

**D:** oclusiva, dental, sonora.

**X:** fricativa, palatal, sorda.

**N:** nasal, alveolar, sonora.

**L:** lateral, alveolar, sonora.

**V:** fricativa, labiodental, sonora.

**LL:** lateral, palatal, sonora.

**RR:** vibrant, alveolar, múltiple.

ACTIVITAT 4

El/la professor/a llegirà en veu alta el text i el dictarà. Després l'alumnat podrà corregir el dictat en el seu llibre.

LA PRIMERA CONJUGACIÓ: TEMPS COMPOSTOS, FORMES NO PERSONALS

ACTIVITAT 5

- Aquest matí nosaltres hem agafat l'autobús a les nou per a anar a la platja.
- El carter els han tornat el paquet perquè l'havien enviat a una adreça equivocada.
- Els excursionistes han arribat al cim de la muntanya en poc més d'una hora.
- Vosaltres heu entrat al teatre quan la funció ja havia començat.
- Inés, has trobat ja les claus que t'havia amagat el teu germà?
- Vosaltres, us heu menjat tots els pastissos que la mare m'havia cuinat per a l'excursió.

ACTIVITAT 6

- ¿Mare, ja hauran arribat els Reis amb els regals?
- Jo havia assajat molt el meu paper en la comèdia, però a causa dels nervis no l'he representat molt bé.
- Si t'hagueres esperat a les rebaixes, t'hauries estalviat molts diners.
- El mes pròxim ja hauran canviat la programació del teatre i nosaltres no haurem anat a cap sessió.
- Jo hauria comprat llagosta per a la nit de nadal si els preus no hagueren estat pels núvols.
- A l'estiu, els consellers ja hauran aprovat el pressupost per al nou institut?

ACTIVITAT 7

| Infinitiu | Persones  | Pretèrit anterior | Pret. ant. perifràstic | Pret. perf. subj. | Pret. plusq. subj. |
|-----------|-----------|-------------------|------------------------|-------------------|--------------------|
| NARRAR    | Jo        | Haguí narrat      | Vaig haver narrat      | Haja narrat       | Hagués narrat      |
| TRENCAR   | Tu        | Hagueres trencat  | Vas haver trencat      | Hages trencat     | Haguesses trencat  |
| DESITJAR  | Ell/ella  | Hagué desitjat    | Va haver desitjat      | Haja desitjat     | Hagué desitjat     |
| OFEGAR    | Nosaltres | Haguérem ofegat   | Vam haver ofegat       | Hàgem ofegat      | Haguéssem ofegat   |
| DIBUIXAR  | Vosaltres | Haguéreu dibuixat | Vau haver dibuixat     | Hàgeu dibuixat    | Haguésseu dibuixat |
| DEIXAR    | Els/elles | Hagueren deixat   | Van haver deixat       | Hagen deixat      | Haguessen deixat   |

# ELS PARLANTS

---

## ■ USEM LA LLENGUA

---

### ACTIVITAT 1

---

La finalitat d'aquest test és que l'alumne/a reflexione sobre els usos que fa del valencià en els diferents àmbits públics i privats.

### ACTIVITAT 2

---

La finalitat d'aquesta activitat és que l'alumne/a associe a una de les dues llengües oficials de la Comunitat, o a totes dues, les dotze situacions comunicatives que els proposem.

### ACTIVITAT 3

---

La finalitat d'aquesta activitat és que a partir dels resultats obtinguts en l'activitat anterior, l'alumne/a comprove que en la nostra societat la llengua A és el castellà i la llengua B el valencià. Aquesta reflexió es produirà després d'haver repassat els conceptes de bilingüisme i diglòssia que treballàrem el curs anterior.

# EL TALLER LITERARI

---

## ■ EL NARRADOR

---

### ACTIVITAT 1

---

- Text 1: la història és contada per la protagonista.
- Text 2: la història és contada per algú que se situa fora de la ficció del relat.
- Text 3: la història és contada per algú que participa en la història però no com a protagonista.
- Text 4: la història és contada per algú que se situa fora de la ficció del relat.

### ACTIVITAT 2

---

- Text 1: narrador – personatge – protagonista – subjectiu.
- Text 2: narrador – no personatge – omniscient – objectiu.
- Text 3: narrador – personatge – testimoni – objectiu.
- Text 4: narrador – no personatge – observador – subjectiu.

### ACTIVITAT 3

---

La finalitat d'aquesta activitat és que l'alumne/a treballi la classificació del narrador/a que li proposem. Concretament es tracta de canviar el narrador-personatge-protagonista que apareix en el fragment per un narrador del tipus no personatge-omniscient-objectiu. D'aquesta manera comprovarà que, com hem explicat al principi de la unitat, una mateixa història pot generar tants discursos com punts de vista.

### ACTIVITAT 4

---

La primera situació està orientada perquè l'alumne/a construeixi una història en què el narrador siga del tipus personatge – testimoni – objectiu. En la segona situació el narrador haurà de ser del tipus no personatge i subjectiu, però, per les indicacions que li oferim, l'alumne/a podrà triar entre un narrador omniscient o un narrador observador. Finalment, en l'última situació, el narrador serà del tipus personatge – protagonista – subjectiu.

# LA NOSTRA HISTÒRIA LITERÀRIA

---

## ■ LA RENAIXENÇA

---

### QÜESTIONS SOBRE ELS TEXTOS

---

Exaltació de la terra (v.1)

- Exaltació dels orígens i de la literatura (vv 2,3)
- Esperança en la recuperació nacional (v.5)
- Cant a Jaume I i la Reconquesta (segona estrofa)
- Al·lusió a la Decadència (estrofa 4ª v.3)
- Exaltació de la llengua i la seua unitat com a element de cohesió cultural (estrofa 4ª)
- Lloança dels poetes medievals (estrofes 4ª i 5ª)

### ACTIVITAT 1

---

Resposta oberta.

### ACTIVITAT 2

---

Resposta oberta. L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne comprove la diferència entre el punt de vista d'un narrador personatge i d'un que no ho és (implicació en la història, grau d'objectivitat...)

## EL BLOC D'ANNA I XAVI

---

## ■ XIQUETS SOLDATS

---

### PROPOSTES PER A HUI

---

El text pertany a l'àmbit d'ús dels mitjans de comunicació perquè es tracta d'una notícia d'una agència de notícies.



## UNITAT 2

# UN MÓN AL REVÉS

### ■ UNA CAUSA, UN PERSONATGE: INMA SHARA

Es desenvolupa amb aquest apartat la competència social i ciutadana, a més de la competència cultural i artística.

#### ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

### ELS MISSATGES

Els objectius didàctics d'aquesta unitat són:

- a) Rebutjar qualsevol discriminació basada en diferències de raça, sexe, classe social, creences i unes altres característiques individuals i socials.
- b) Fomentar l'eliminació dels prejudicis sexistes, que normalment actuen discriminant la dona en transmetre'n una imatge estereotipada i falsa.
- c) Analitzar i jutjar críticament els diferents usos socials de les llengües, evitant els estereotips lingüístics que suposen judicis de valor i prejudicis (classistes, racistes, sexistes, etc.), mitjançant el reconeixement del contingut ideològic del llenguatge.
- d) Rebutjar la divisió del treball en funció del sexe.

### ■ UN MÓN AL REVÉS

#### ACTIVITAT 1

|                                                                         | V | F |
|-------------------------------------------------------------------------|---|---|
| Qui busca faena és dona                                                 |   | X |
| A la direcció no li agrada donar ocupació a hòmens casats               | X |   |
| L'empresa fabrica roba per a nadons                                     | X |   |
| L'absentisme dels pares no és bo per al negoci                          | X |   |
| Qui busca faena està estudiant enginyeria                               |   | X |
| La cap de personal pensa que el senyor de Pérez no té cap pretensió     | X |   |
| L'assiduitat és absolutament indispensable en tots els llocs de treball | X |   |
| Bernat Delgado, senyor de Pérez té dos xiquets                          |   | X |
| El senyor de Pérez va eixir de l'oficina molt content                   |   | X |
| La senyora Moreno vol treballadors amb bona presència i solters...      | X |   |

## ACTIVITAT 2

---

Resposta oberta.

## ACTIVITAT 3

---

- Quan el text parla dels pares, ¿es refereix als dos, pare i mare, o solament al pare?
- En la família del senyor Pérez, ¿les xiques estaven marginades o són les que van tenir prioritat a l'hora d'estudiar?
- El senyor de Pérez no era alt, ni ros, ni tenia bona presència, ni era solter. ¿Van ser aquests motius els que en van determinar la no-admissió o, al contrari, la carta li indicava que podia anar a treballar?

## ACTIVITAT 4

---

Resposta oberta.

L'objectiu d'aquesta activitat és trencar els estereotips tradicionals.

Per a dur a terme la segona opció, serà interessant treballar la marginació femenina bé al llarg de la història, o bé en els moments actuals. Caldrà tindre en compte i estudiar aspectes com ara:

- Els prejudicis sexistes presents en els nostres costums i tradicions.
- La discriminació sexual en el treball.
- La discriminació en el repartiment de les funcions dels membres de la família per raó de sexe.
- La creença en la superioritat d'un sexe sobre l'altre.
- La utilització d'un llenguatge masculí (l'ús exclusiu del gènere gramatical masculí).
- La manca de reconeixement de la personalitat i autonomia de les dones en la història de la literatura i les seues limitacions.
- Etc.

# LES PARAULES

---

En aquest apartat els objectius que es pretenen són:

- Ampliar el vocabulari dels diferents treballs i professions.
- Conèixer els mecanismes per a poder crear paraules derivades per sufixació i per prefixació

## ■ LES PROFESSIONS

---

### ACTIVITAT 1

---

Resposta oberta. El/la professor/a demanarà a l'alumnat que diguen per torn les diferents professions que intervenen en la construcció d'una casa amb jardí, per exemple: fuster, delineant, arquitecte, jardiner, pintor, electricista, obrer...

### ACTIVITAT 2

---

Endoll, consulta, pel·lícula, venda, llei, uniforme, alumne.

### ACTIVITAT 3

---

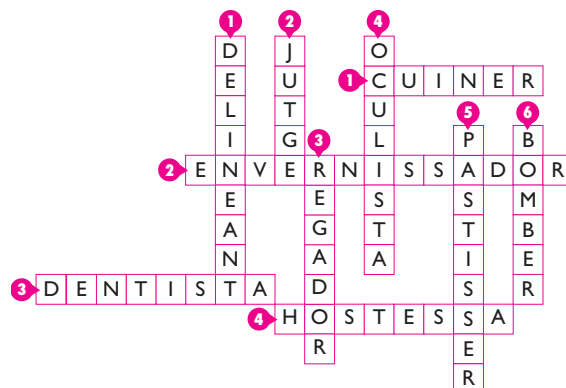
- Forner: farina, mantega, pala, rent, sucre.
- Fuster: alicates, caragol, clau, martell, tornavís.
- Infermer: alcohol, bena, cotó en pèl, gasa, xeringa, (agulla, fil).
- Modista: agulla, didal, fil, metre, tela, (gasa).

### ACTIVITAT 4

---

- Per al sopar de l'aniversari hauràs de demanar al carnisser un quilo de vedella, a la fornera dos pans d'oli i al pescater un salmó de dos quilos.
- Al judici per l'accident de trànsit, la jutgessa no va comparèixer, i el meu advocat em va fer signar uns papers per a donar-li poders a la procuradora.
- Quan va entrar en urgències, el metge de guàrdia va demanar a l'analista unes proves de sang i unes radiografies perquè la traumatòloga valorara les lesions de les cames.
- Enguany fan falta molts col·lidors per a la temporada de la taronja.

## ACTIVITAT 5



## Endevinalles

- Quin és l'home al qual totes les medecines fan viure? Farmacèutic.
- Una cosa gravadeta  
tota plena de carneta. Didal.
- Tinc el cos de fusta  
i de ferro el cap,  
i la meua feina  
s'enclou de picar. Martell.

## INTRODUCCIÓ A LA DERIVACIÓ: PER SUFIXACIÓ I PER PREFIXACIÓ

## ACTIVITAT 6

Resposta oberta. Us n'ofereim alguns exemples.

- Ferro: ferrer, ferri.
- Pa: panet, panera.
- Te: tetera, teïna.
- Ciutat: ciutadà, ciutadania.
- Moble: moblar, mobiliari.
- Gel: gelar, gelat.
- Groc: groguet, groguenc.
- Carbó: carbonera, carboner.

## ACTIVITAT 7

La resposta d'aquesta activitat depèn de les diferents respostes que l'alumnat haja donat a l'activitat anterior. Cal fer l'activitat seguint l'exemple.

## ACTIVITAT 8

---

Resposta oberta. Us n'ofereim alguns exemples:

- Acte: entreacte.
- Conjunt: subconjunt.
- Fulla: desfullar.
- Educació: coeducació.
- Nom: cognom.
- Història: prehistòria.
- Magatzem: emmagatzemar.
- Moral: immoral.
- Nét: besnét.
- Urbà: interurbà.

## ACTIVITAT 9

---

La resposta d'aquesta activitat depèn de les diferents respostes que l'alumnat haja donat a l'activitat anterior. Cal fer l'activitat seguint l'exemple.

# LA CONSTRUCCIÓ TEXTUAL

## L'ADEQUACIÓ TEXTUAL: ELS GÈNERES

### ACTIVITAT 1

| GÈNERES               | ÀMBITS        |
|-----------------------|---------------|
| Conversa telefònica   | col·loquial   |
| Text publicitari      | periodístic   |
| Conte                 | literari      |
| Entrada de diccionari | acadèmic      |
| Assaig de divulgació  | acadèmic      |
| Teatre                | literari      |
| Notícia               | periodístic   |
| Carta oficial         | administratiu |

# LES EINES

En aquesta unitat els objectius que es pretenen són:

- Escriure correctament les consonants oclusives en posició final de paraula.
- Utilitzar correctament les formes verbals dels temps compostos i les formes no personals de la segona conjugació.

## ■ EL FONEMA OCLUSIU I LA REPRESENTACIÓ GRÀFICA

### ACTIVITAT 1

El professor/a s'haurà de fixar en la pronúncia de l'alumnat per a fer-los adonar-se que hi ha un problema a l'hora de pronunciar les oclusives finals.

### ACTIVITAT 2

Llarg, cec, foc, glop, músic, nebot, pessic, profund, pròleg, serp, Sogorb, sord, sort, vàlid.

### ACTIVITAT 3

Àcid, bec, càrrec, casc (cast), càstig, club, esvelt, fang, fred, llac, llop, mag, orellut, polp, prec, ràpid, record, suc (sud), tomb, xarop.

### ACTIVITAT 4

- Hug és l'òptic més fantàstic que conec.
- A l'aniversari d'Alfred vingué un mag que duia un sac molt brut.
- Als països del nord, els dies de fred tots els habitants porten abric.
- David està molt trist perquè els seus pares no li volen comprar un patinet.
- Joan és molt tímid i covard quan ha de fer front a una situació amorosa.
- El pròleg del catàleg de l'exposició s'havia tornat groc.
- Quan vaig al circ em fa molt de fàstic el número de les serps.
- El meu amic ha estat a l'alberg que hi ha prop de Madrid.
- Després de prendre el xarop s'ha begut el got d'aigua d'un sol glop.
- A la granja hem vist un ànec que fugia de la persecució d'un talp.

### ACTIVITAT 5

El professor/a llegirà les oracions proposades fent èmfasi en la pronúncia de les oclusives finals. L'alumnat podrà després corregir el dictat del seu llibre.

# LA SEGONA CONJUGACIÓ: TEMPS COMPOSTOS, FORMES NO PERSONALS

## ACTIVITAT 6

- El xiquet ja ha vençut la por de pujar les escales a fosques.
- La professora havia promés als alumnes una eixida al teatre per trimestre.
- Vosaltres heu resolt el problema que jo no havia sabut fer a l'examen.
- Nosaltres havíem omés certa informació al tribunal.
- Ells han admés la sol·licitud que vosaltres havíeu tramés per fax.
- No han cabut tots els albercocs en el fruiter.
- M'he torçut el turmell quan he pres eixa revolta.
- ¿No havies venut el quadre que el teu pare havia exclòs de l'exposició?

## ACTIVITAT 7

- Quan tornes del viatge, els teus germans ja hauran rebut les qualificacions finals.
- Nosaltres hauríem pogut combatre la malaltia si el diagnòstic haguera sigut encertat.
- Jo hauria dut l'abric si m'hagueres dit que ací feia tant de fred.
- En poc més d'un any hauré venut tots els pisos.
- Si fas això hauràs pres la decisió equivocada.
- La teua amiga s'haurà sorprés molt amb el teu regal.
- Jo hauria resolt el problema si haguera sabut la fórmula.

## ACTIVITAT 8

| Infinitiu | Persones   | Pret. ant.      | Pret. ant. perifràstic | Pret. perf. subj. | Pret. plusq. subj. |
|-----------|------------|-----------------|------------------------|-------------------|--------------------|
| BEURE     | Jo         | Haguí begut     | Vaig haver begut       | Haja begut        | Hagués begut       |
| CLOURE    | Tu         | Hagueres clos   | Vas haver clos         | Hages clos        | Haguesses clos     |
| OFENDRE   | Ell/ella   | Hagué ofés      | Va haver ofés          | Haja ofés         | Hagués ofés        |
| MOLDRE    | Nosaltres  | Haguérem molt   | Vam haver molt         | Hàgem molt        | Haguéssem molt     |
| NÀIXER    | Vosaltres  | Haguéreu nascut | Vau haver nascut       | Hàgeu nascut      | Haguésseu nascut   |
| TRAURE    | Ells/elles | Hagueren tret   | Van haver tret         | Hagen tret        | Haguessen tret     |

# ELS PARLANTS

---

## ■ APRENEM LA LLENGUA

---

### ACTIVITAT 1

---

La finalitat d'aquest test és que l'alumne/a reflexione sobre les actituds i prioritats davant l'aprenentatge del valencià.

### ACTIVITAT 2

---

La finalitat d'aquesta activitat és que els/les alumnes posen en comú les respostes del test de l'activitat anterior i així descobriquen si les seues actituds i prioritats davant de l'aprenentatge del valencià coincideixen o no amb les dels seus companys.

### ACTIVITAT 3

---

La finalitat d'aquesta activitat és que els/les alumnes participen de manera activa en el seu procés d'aprenentatge, i així elaboren exercicis i reflexionen sobre quins tipus de pràctiques de llengua consideren més atractius i profitosos per a l'aprenentatge del valencià.

# EL TALLER LITERARI

## L'ESPAI (I): EL PUNT DE VISTA, LES FUNCIONS DE L'ESPAI, EL NOM

### ACTIVITAT 1

- a) En els fragments escollits de l'obra de Llorens Villalonga *Mort de dama* apareixen dos espais: el barri vell «venerable, noble i silenciós...» i la part nova de la ciutat, situada en l'altre extrem: «als afores, pel Terreno...».
- b) Efectivament, la diferència entre tots dos espais apareix marcada, fonamentalment, pels personatges que hi viuen; hi ha un mimetisme entre cadascun dels espais i els qui l'habiten: al barri vell viuen els gats, els canonges, l'aristocràcia i la burgesia, personatges que exigixen silenci i que anhel·len reposar. Com diu el narrador: «L'escenari és apropiat». D'altra banda, en l'altre espai viuen: «pintors, turistes i senyores que fumen». Es tracta d'un barri que es belluga, que representa la modernitat, farcit de personatges ignorats, pel seu tarannà, pels qui viuen en el barri vell.

### ACTIVITAT 2

a)

| TEXT | OBJECTIU | SUBJECTIU |
|------|----------|-----------|
| 1    |          | X         |
| 2    | X        |           |
| 3    | X        |           |
| 4    |          | X         |

- b) L'ordre dels textos, del més objectiu al més subjectiu és: 2, 3, 4, 1.

Entre els dos textos considerats objectius, sembla que el núm. 2 ho és més, ja que en la descripció que es fa de l'espai no apareix cap sensació o opinió explícita, el narrador no expressa les emocions que l'espai li ha produït. En el text núm. 3, en canvi, la ciutat de Roma apareix descrita amb un aire decadent que pot al·ludir a la desfeta de l'Imperi Romà.

Pel que fa als textos subjectius, l'1 i el 4, el primer ho és molt més ja que l'habitació de l'hospital on es troba el protagonista mimetitza perfectament amb la sensació de desassossec, de desconcert i fins i tot d'horror del protagonista en adonar-se'n del seu estat.

### ACTIVITAT 3

- Text 1: l'espai desenvolupa una funció simbòlica, ja que la descripció de la nit esdevé un actant fonamental per a l'ambientació de terror que la narradora recrea.
- Text 2: l'espai desenvolupa una funció d'íctica ja que els lectors podem identificar que l'acció se situa a la ciutat de València per la presència d'un element tan emblemàtic com el Miquelet.
- Text 3: l'espai desenvolupa una funció referencial, ja que el castell on se situa l'acció és un espai inventat que no podem localitzar geogràficament.

# LA NOSTRA HISTÒRIA LITERÀRIA

## ■ LA POESIA DE LA RENAIXENÇA. POETES DE GUANT I POETES D'ESPARDENYA

### QÜESTIONS SOBRE ELS TEXTOS

Text I:

- a) Per tractar-se d'un poema costumista en destacaríem la idealització dels modes de vida rural i preindustrials i, en general, la visió folclorista i estereotipada de la nostra cultura.
- b) Resposta oberta.

Text II:

a) Com la gavina de la mar blavosa  
que en la tranquil·la platja fa son niu,  
com lo nevat colom que el vol reposa  
de l'arbre verd en lo brancatge ombriu,  
blanca, polida, somrisent, bledana,  
casal d'humils virtuts i honrats amors,  
l'alegre barraqueta valenciana  
s'amaga entre les flors.

(...)

Quatre pilars, més blancs que l'assutzena,  
formen davant un pòrtic de verdor;  
corre sobre ells la parra, tota plena  
de pàmpols d'esmeralda i raïms d'or;  
a son ombra, lo pa de cada dia  
repartix a sos fills lo Treball sant,  
i en la taula la Pau i l'Alegria  
les flors van desfullant.

Barraca valenciana! Santa i noble  
escola del Treball! Modest bressol  
del que nos dóna el pa laboriós poble  
curtit pel vent i bronzejat pel sol!  
Més que els palaus de jaspis i de marbres,  
més que los arcs triomfals i els coliseus,  
tu, pobre niu perdut enmig dels arbres,  
valdràs sempre als ulls meus!

(...)

I sobre ses victòries i fatigues,  
sobre el goig breu i el treballar constant,  
sobre el camp pedregat o ple d'espigues,  
sobre la taula buida o abundant,  
sobre el ball de la boda desitjada,  
sobre el fúnebre llit, banyat en plors,  
estenga eternament ta Creu sagrada  
los braços protectors!

- b) Resposta oberta.

Text III:

a)

|                   |               |                 |
|-------------------|---------------|-----------------|
| Pàtria            | Fe            | Amor (germanor) |
| Estrofes 1,2,3,4. | Estrofes 3,4. | Estrofa 3t      |

### ACTIVAT 1

Subjectiu, com a producte de la mitificació de la terra pròpia de la Renaixença (Ex: València: joiosa, tremolosa, poruga).

## ACTIVITAT 2

---

- La funció d'íctica: es tracta d'un espai, l'horta de València, i d'una construcció típica, la barraca, que s'hi identifica clarament.
- La funció simbòlica: l'horta i la barraca esdevenen símbols de la cultura que calia defensar i recuperar; i representen la idealització del món rural i preindustrial.

---

## EL BLOC D'ANNA I XAVI

---

### ■ LES DONES ENCARA TROBEN BARRERES EN LES PROFESIONS TÈCNIQUES

#### PROPOSTES PER A HUI

---

Dins de l'àmbit periodístic es tractaria del gènere notícia, publicada en una pàgina web.

# UNITAT 3

## GAUDIM DE LA VIDA: DIGUEM NO A LES DROGUES

### ■ UNA CAUSA, UN PERSONATGE: PAUL NEWMAN

Es desenvolupa amb aquest apartat la competència social i ciutadana.

#### ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

#### ELS MISSATGES

Els objectius didàctics d'aquesta unitat són:

- a) Conèixer la complexitat del fenomen de les drogodependències.
- b) Reconèixer la responsabilitat personal i social per a la prevenció de les drogodependències.
- c) Rebutjar els suggeriments de consum de drogues i d'activitats que suposen una agressió contra la salut personal o col·lectiva.
- d) Rebutjar les pautes de comportament que no conduïxen a l'adquisició d'un benestar físic i mental.

### ■ GAUDIM DE LA VIDA: DIGUEM NO A LES DROGUES

#### ACTIVITAT 1

|                                                                           | V | F |
|---------------------------------------------------------------------------|---|---|
| La cafeïna i la nicotina son drogues estimulants                          | X |   |
| La imatge de l'alcohol no ha sigut sempre positiva                        | X |   |
| L'ús de l'opi està reglamentat per a finalitats estrictament mèdiques     | X |   |
| L'ús de l'heroïna no pot ocasionar una forma dependència                  |   | X |
| Els tranquil·litzants utilitzats de forma no controlada generen problemes | X |   |
| La cocaïna la consumeixen tots els inques                                 |   | X |
| L'ús de cocaïna no es convertix en moda fins als anys setanta             | X |   |
| El cannabis és la droga il·lícita d'ús menys estès                        |   | X |
| El consum de dissolvents implica greus riscos per a la salut              | X |   |
| Les drogues de "marxa" les elaboren les farmàcies                         |   | X |

## ACTIVITAT 2

---

Resposta oberta.

## ACTIVITAT 3

---

- ¿La irrupció al mercat de la heroïna genera problemes socials greus o, al contrari, el seu ús està controlat i legalitzat?
- ¿El problema de la cocaïna implica només un reduït nombre de pobles o implica governs de molts països?
- ¿La moda «àcid house» es referix al consum de drogues de síntesi o a la «música bacalao»?

## ACTIVITAT 4

---

Resposta oberta.

L'objectiu d'aquesta activitat és pretendre que els/les alumnes desenvolupen hàbits i costums sans i que els valoren com un dels aspectes bàsics de la qualitat de vida. Cal que sàpien que el consum de drogues provoca en la societat greus problemes que afecten els/les jòvens i les seues famílies, i no sols des del punt de vista de la salut. És per això que s'haurà de potenciar un tipus d'educació que facilite el diàleg i que ajude a organitzar, de manera raonable, el temps lliure. La cultura actual del temps lliure busca una estimulació fàcil, accessible i forta, i moltes persones la troben en l'excitació de l'alcohol i unes altres drogues.

És molt important enfortir l'autonomia davant la pressió d'algú, o d'alguns grups, per a consumir drogues, i també reflexionar sobre la influència dels amics/amigues en certes conductes.

# LES PARAULES

Els objectius que es pretenen en aquest apartat són:

- Ampliar el vocabulari dels esports.
- Conèixer els sufixos per a poder crear noms.

## ■ ELS ESPORTS

### ACTIVITAT 1

Resposta oberta. Cada grup d'alumnes triarà un esport o serà el professor/a qui distribuirà els esports que crega més convenients i després es farà una exposició oral a classe. Es pretén que l'alumnat faci un treball de recerca d'informació i construisca un text expositiu.

### ACTIVITAT 2

Bicicleta, motor, aquàtic, risc, xarxa, esquí, trampolí, paracaigudes.

### ACTIVITAT 3

- Art de jugar i manejar l'espasa, el sabre o el floret: esgrima.
- Joc que consisteix a ficar en una sèrie de forats una piloteta que es llança amb un bastó adequat: golf.
- Modalitat del joc de pilota valenciana que es pot jugar raspant, estant la pilota en terra: raspall.
- Joc semblant al futbol, a l'hoquei, etc, en què els jugadors van muntats a cavall: polo.
- Art de muntar a cavall: equitació.
- Varietat de futbol en què la pilota, el·lipsoïdal, pot agafar-se amb les mans: rugbi.
- Cursa d'embarcacions a la vela, al rem: regata.
- Art d'atacar d'origen japonès: karate.

### ACTIVITAT 4

El professor/a podrà afegir tants esports com crega convenient.

| MUNTANYA                                           | AIGUA                                                               | POLIESPORTIU                                      | GIMNÀS                                                     |
|----------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|
| esquí,<br>alpinisme,<br>senderisme,<br>escalada... | esquí aquàtic,<br>surf de vela,<br><i>rafting</i> ,<br>waterpolo... | bàsquet,<br>handbol,<br>patinatge,<br>voleibol... | halterofília,<br>gimnàstica rítmica,<br>judo,<br>karate... |

ACTIVITAT 5

- Atletisme: javelina, perxa.

– Bàsquet: cistella, pilota.

– Equitació: cavall.

– Futbol: gespa, pilota, xarxa.

– Golf: bastó, pilota.
- Natació: trampolí.

– Paracaigudisme: paracaigudes.

– Polo: bastó, cavall, pilota.

– Raspall: pilota.

– Tennis: pilota, raqueta, xarxa.

ACTIVITAT 6

Les paraules que han de buscar són: rafting, boxa, halterofília, ping-pong, judo, competició, caçar, travessa, beisbol, salts.

Endevinalla:

Puge i baixes, vaig i vinc,  
bote i córrer, i no pare;  
el que m'estima em pega  
i és ell el qui es fa mal.  
(La pilota)

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| C | R | A | F | T | I | N | G |   | C | L |   |
|   | O |   |   | R |   |   |   | A | X | O | B |
| S |   | M |   | A |   |   | Ç |   |   | B |   |
|   | A |   | P | V |   | A |   |   |   | S |   |
| H | A | L | T | E | R | O | F | I | L | I | A |
|   |   |   | T | S | T |   |   |   |   | E |   |
|   |   |   |   | S |   | I |   |   |   | B |   |
|   |   |   |   | A |   |   | C |   |   |   |   |
|   |   |   | G | N | O | P | G | N | I | P |   |
|   |   |   |   |   |   |   | J | U | D | O |   |

DERIVACIÓ PER SUFIXACIÓ: LA NOMINALITZACIÓ

ACTIVITAT 7

| PARAULA     | SUFIX  | SIGNIFICAT            |
|-------------|--------|-----------------------|
| sabater     | -er    | ofici                 |
| prudència   | -ència | qualitat de           |
| unflor      | -or    | acció o efecte de     |
| diada       | -ada   | període de temps      |
| blaïra      | -ura   | qualitat de           |
| ventall     | -all   | objecte amb què es fa |
| pinar       | -ar    | noms col·lectius      |
| inquietud   | -etud  | qualitat de           |
| endevinalla | -alla  | resultat de           |
| glopada     | -ada   | contingut             |
| auditori    | -ori   | lloc on es fa l'acció |

ACTIVITAT 8

| Parula      | Nom derivat de... |
|-------------|-------------------|
| abolició    | verb (abolir)     |
| assegurança | verb (assegurar)  |
| bellesa     | adjectiu (bell)   |
| crueltat    | adjectiu (cruel)  |
| esgotament  | verb (esgotar)    |
| fillastre   | nom (fill)        |
| galtada     | nom (galta)       |
| nasset      | nom (nas)         |
| polsim      | nom (pols)        |
| rialla      | verb (riure)      |
| tossuderia  | adjectiu (tossut) |

# LA CONSTRUCCIÓ TEXTUAL

## L'ADEQUACIÓ TEXTUAL: TIPOLOGIA TEXTUAL I FINALITAT

### ACTIVITAT 1

- 1) La teua amiga Marta s'ha quedat sola a casa un parell de dies, ¡l'experiència és fascinant!. Però vol posar la rentadora i no sap, mai no ho havia fet. Et demana que li digues quins passos haurà de seguir per posar-la en funcionament

TIPOLOGIA: instructiva

FINALITAT: ordenar o aconsellar alguna cosa

- 2) Demà tens un control de Biologia i no entens quasi res. ¡Estàs desesperat! Però el teu cosí, que estudia Biologia, ha anat a ta casa i t'ha dit que t'ho explicarà tot. ¡Podràs obtindre, fins i tot, una excel·lent qualificació!

TIPOLOGIA: explicativa

FINALITAT: fer entendre una cosa

- 3) ¡T'has enamorat! La teua germana es troba als EUA estudiant i tu, ets incapaç de parlar-li d'una altra cosa. Ella, encuriosida, et demana que li envies una foto per correu electrònic, però l'escàner està espatllat i decideixes dir-li-ho per escrit, com n'és de guapo/a i meravellós/a amb tota mena de detall. ¡No s'ho podrà creure!

TIPOLOGIA: descriptiva

FINALITAT: informar sobre l'estat de les coses o persones

- 4) Definitivament, sembla que no et deixaran anar les pròximes vacances de Nadal a casa del teu amic, que viu a Mallorca. ¡Tant com t'agrada aquella platja a l'hivern! ¡l les ganes que tens de veure'! Els pares t'argumenten que el viatge costa molt i tu no has estalviat prou. A més, les notes tampoc no han anat massa bé. Però ja has trobat raons de pes i estàs decidit a convèncer-los. ¡Per intentar-ho que no quede!

TIPOLOGIA: argumentativa

FINALITAT: convèncer d'alguna cosa

- 5) ¡El cap de setmana ha sigut fantàstic! ¡Has fet tantes coses i t'ho has passat tan bé! Hui, en arribar a l'institut, t'has trobat amb una hora lliure que no esperaves i la teua companya de classe es mor de ganes per saber-ho tot. Fa bon dia, us n'eixiu al pati al prendre el sol i aprofites per contar-li-ho.

TIPOLOGIA: narrativa

FINALITAT: contar fets o accions

### ACTIVITAT 2

Resposta oberta: la finalitat d'aquesta és que l'alumne, tot prenent una de les situacions poposades en l'activitat anterior, repasse les característiques de cada tipologia textual explicades o treballades en el curs anterior.

# LES EINES

Els objectius que es pretenen en aquest apartat són:

- Emprar adequadament les consonants B / V.
- Utilitzar correctament les formes verbals dels temps compostos i les formes no personals de la tercera conjugació.

## ■ LES CONSONANTS B / V

### ACTIVITAT 1

Escriurem B darrere de la consonant M i davant de les consonants R i L.

### ACTIVITAT 2

Escriurem V darrere de la consonant N i en les formes del temps verbal pretèrit imperfet d'indicatiu de la primera conjugació.

### ACTIVITAT 3

|            |            |           |          |
|------------|------------|-----------|----------|
| brindar    | arbre      | convéncer | esclava  |
| brusa      | arxiver    | convidar  | rebre    |
| alçançàveu | biblioteca | enveja    | suavitat |
| ambaixador | buscaves   | enviar    | timbal   |
| ambient    | cabla      | canvi     | tombar   |

### ACTIVITAT 4

- L'avi ha comprat un avet per a complir amb la tradició nadalenca.
- Esteve ha jugat un partit de bàsquet en un pavelló dels afores de Còrdova.
- Aquell advocat calb que du una gavadina blava ha rebut una telefonada al mòbil.
- No oblidés pintar la porta de la taverna amb dues capes de vernís i repassar les bigues del sostre.
- He tastat a l'Havana una amanida de raves, endívies i faves molt saborosa.
- Volíem anar a cavalcar pel prat amb el cavall nou de mon pare, però uns núvols negres amenaçaven tempesta.

### ACTIVITAT 5

- **abís / avís**: profunditat molt gran / acció i efecte d'avisar.
- **baca / vaca**: plataforma que hom acobla damunt del sostre d'un vehicle per a transportar-hi l'equipatge / femella adulta del bou.
- **baga / vaga**: nuc o llaçada que forma com una anella per poder passar un altre fil / aturada col·lectiva de la feina per part dels assalariats per tal d'obtindre alguna reivindicació.
- **ball / vall**: acció de ballar / excavació, rasa // depressió allargada de la superfície terrestre.
- **ban / van**: disposició de caràcter general en forma d'ordre que l'autoritat imposa directament a la població / 3a pers. plur. del pres. ind. del verb anar.
- **bast / vast**: mancat de finor / d'una gran extensió.
- **bel / vel**: veu de l'ovella / teixit molt fi i poc dens.
- **bellesa / vellesa**: conjunt de qualitats que desperten admiració / estat de l'ésser humà al qual conduïx el pas dels anys.
- **vena / vena**: tira de teixit emprada per a embolicar un membre / vas sanguini que du la sang des dels capil·lars cap al cor.
- **beta / veta**: segona lletra de l'alfabet grec / teixit cintiforme de lli o de cotó, emprat per a rivetar.

- beure / veure: engolir un líquid / percebre la imatge d'un objecte.
- bisó / visó: mamífer bòvid amb un gep a l'esquena / mamífer carnívor que pertany al gènere mostela.
- bola / vola: cos esfèric i massís de qualsevol matèria / 3a pers. sing. pres. ind. del verb volar.
- botar / votar: saltar una cosa per damunt / fer un vot // donar el vot.
- buit / vuit: lloc que no és ocupat / set més un.
- rebel·lar / revelar: refusar l'obediència a una autoritat constituïda / fer conèixer allò que hom tenia amagat.

### ACTIVITAT 6

El professor/a llegirà les oracions proposades fent ènfasi en la pronúncia de la B i la V. L'alumnat podrà després corregir el dictat del seu llibre.

## LA TERCERA CONJUGACIÓ: TEMPS COMPOSTOS, FORMES NO PERSONALS

### ACTIVITAT 7

- Nosaltres hem traduït al valencià la carta en què el seu amic anglés li ha oferit un lloc de treball a la seua empresa.
- Jordi havia atribuït a Laia unes característiques que no posseïa.
- Els teus cosins havien omplert erròniament la sol·licitud i per això no havien aconseguit la subvenció de la Conselleria.
- Per Carnestoltes has lluit la disfressa que desitjaves, però així i tot no has seduït la xica dels teus somnis.
- Jo he enllestit el treball d'història aquest matí, encara que ahir a la nit no havia reunit tota la informació.

### ACTIVITAT 8

- El meu avi hauria vingut aquest estiu al poble si no haguera mort en aquell accident.
- El regador haurà omplert la piscina en dues hores.
- Tots els editors hauran imprés demà els textos que Josep m'havia suggerit.
- Tu no hauràs sentit el xiquet aquesta nit. ¡Ha tossit tot el que havia de tossir aquesta vesprada!
- Vosaltres hauríeu sofrit molt si haguéreu mentit en aquell afer.
- Amb aquest fred, si no guarden els cotxes al garatge, demà s'hauran cobert d'una capa de gel.

### ACTIVITAT 9

| Infinitiu | Persones   | Pretèrit anterior | Pret. ant. perifràstic | Pret. perf. subj. | Pret. plusq. subj.      |
|-----------|------------|-------------------|------------------------|-------------------|-------------------------|
| OFERIR    | Jo         | Haguí oferit      | Vaig haver oferit      | Haja oferit       | Hagués/era oferit       |
| CONDUIR   | Tu         | Hagueres conduït  | Vas haver conduït      | Hages conduït     | Haguesses/eres conduït  |
| TOSSIR    | Ell/ella   | Hagué tossit      | Va haver tossit        | Haja tossit       | Hagués/era tossit       |
| VESTIR    | Nosaltres  | Haguérem vestit   | Vam haver vestit       | Hàgem vestit      | Haguéssem/érem vestit   |
| BENEIR    | Vosaltres  | Vosaltres         | Haguéreu beneït        | Vau haver beneït  | Haguésseu/éreu beneït   |
| ESTABLIR  | Ells/elles | Hagueren establir | Van haver establir     | Hagen establir    | Haguessen/eren establir |

---

## ELS PARLANTS

---

### ■ COM VOLEM APRENDRE

---

#### ACTIVITAT 1

---

La finalitat d'aquest test és que l'alumne/a opine a propòsit dels continguts procedimentals que considere més adequats en el seu procés d'aprenentatge.

#### ACTIVITAT 2

---

La finalitat d'aquesta activitat és que els/les alumnes posen en comú les respostes del test de l'activitat anterior i així descobriquen si els procediments didàctics que preferixen coincideixen o no amb els dels seus companys.

#### ACTIVITAT 3

---

La finalitat d'aquesta activitat és que els/les alumnes participen directament en el seu procés d'aprenentatge a elaborar un exercici original, és a dir, se'ls demana que confeccionen un exercici que mai no hagen vist en cap llibre.

# EL TALLER LITERARI

---

## ■ L'ESPai (II): MACROESPai I MICROESPai. EL RECORREGUT DELS PERSONATGES. EL NOM DE L'ESPai

---

### ACTIVITAT 1

---

- a) El narrador descriu l'espai des de fora cap a dins, d'allò més general a allò més concret. Així comença descrivint la parcel·la on es troba el xalet, i el situa al centre. Després travessa un passadís de ciment que el conduïx al portal, posteriorment el protagonista s'endinsa i puja per l'escala fins que arriba a la primera habitació, entra, es dirigix cap a una isabelina i obri el primer calaix.
- b) La finalitat d'aquesta proposta és que l'alumne/a practique les formes de descripció d'espais i, en continuar el fragment proposat, canvie de mètode o mantinga el mateix.

### ACTIVITAT 2

---

La finalitat d'aquesta activitat és que l'alumne/a reflexione sobre els recorreguts que els personatges poden realitzar en els espais en què es mouen: recorregut bumerang, d'expulsió i laberíntic.

### ACTIVITAT 3

---

La finalitat d'aquesta activitat és que l'alumne/a, en descriure un determinat ambient, comprove que aspectes com els sorolls, les olors, els vestits dels personatges... col·laboren activament en la recreació de l'espai i l'identifiquen.

### ACTIVITAT 4

---

La finalitat d'aquesta activitat és que els alumnes, a partir dels exemples que els oferim i d'uns altres que podran recordar, s'adonen fins a quin punt un lloc pot simbolitzar un personatge fins arribar a caracteritzar-lo. Recordem, per exemple, com l'aspecte físic del personatge de Josafat de la novel·la de Prudenci Bertrana mimetiza totalment amb el campanar en què viu.

### ACTIVITAT 5

---

La finalitat d'aquesta activitat és que l'alumne/a reflexione sobre el fet que els noms dels llocs, especialment els topònims, poden connotar, és a dir, aportar significació sobre el lloc a què remeten. Amb els exemples que els oferim de la història de la literatura i amb la proposta de l'activitat, els alumnes ho podran comprovar. Tot i això, els topònims reals solen informar a propòsit de la localització geogràfica del lloc, el fundador, etc; mentre que en el cas dels topònims literaris la significació és més aviat simbòlica.

# LA NOSTRA HISTÒRIA LITERÀRIA

## LA RENAIXENÇA

### QÜESTIONS SOBRE ELS TEXTOS

Text I

a) Efectivament, la Xala està construïda en un acte únic, en versos heptasil·labs i rima assonant i la temàtica és còmica i burlesca, on s'hi tracten situacions de la vida social i domèstica.

b)

#### ESCENA PRIMERA

Sebastiana i Goriet

Sebastiana: Ni te vullc ni te voldré;  
debaes te calfes el cap.

Goriet: Xica, si ho oïra ton pare  
eixa expressió que has soltat!...

Sebastiana: Mon pare està en tu molt cego...

Goriet: Perquè ho mereixc.

Sebastiana: Perquè estàs  
llavant-li sempre la cara,  
i com entens el seu flac,  
quan parla mal de govern...  
pues per a ell tots són mals  
des del dia que el llevaren  
de sereno. Tu li saps  
donar-li per la corrent,  
i entre alguna convidà  
i algun cigarro...

Goriet: No ho negue;  
i si el convide, senyal  
que tinc sempre en la boltxaca  
mitja onça per a gastar.

Sebastiana: Si se poguera saber  
quants tontos la ploraran!  
Del modo que tu te guanyes  
els diners, ja m'ha enterat.

Goriet: Tu?

Sebastiana: Juant a la carteta  
i visitant certs billars...

Goriet: Embustera.

Sebastiana: I com mon pare...  
ho ignora, no es d'estranyar...

Goriet: Totes eixes indirectes  
sé d'a on ixen.

Sebastiana: Pues si ho saps...

Goriet: Del fusteret; d'eixe mico,  
que és el que t'ha capgirat.

Sebastiana: Ja prengueres tu semblar-li...

Goriet: En agarrar-lo el desfaig.

Sebastiana: Tu desfer-lo?

Goriet: Com no és home  
per a posar-se-me davant...

Sebastiana: Tremendiste!...

Goriet: Més agalles (Acció de  
donar una bofetada.)  
han tengut atres, i plaf.

Sebastiana: Tu només prova insultar-lo,  
ja que eres tan majo i tan...

Goriet: El què? A un pifiente com ell,  
que hasta faldons vol portar  
fent la mona...

Sebastiana: Perquè pot,  
i treball i és honrat,  
i em casaré en ell.

Goriet: Mal rayo!

Sebastiana: Chico, chico; a alçar el gall  
ací no es ve, que nosatros  
entràrem ahi d'esprà,  
i si aguaita l'amo...

Goriet: A l'amo  
si aguaita, li obric el cap.  
Ma tu, a mi que me se'n dóna.

Sebastiana: Vés-te'n: ja te'n pots anar.

Goriet: No vullc.

Sebastiana: No? Pues ahi te quedes.  
(Se'n va.)

Goriet: Hui en tanquen a mi en Serrans.  
(Se'n va del foro.)

## Text II

a)

| Persones que parlen                                                                                                                  | Persones que no parlen                                                                                                                                                                         |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| El "tio" collons<br>La senyora Tomasa<br>Pasqual<br>Vicenteta<br>L'alcalde<br>L'alcaldesa<br>Qui dona fe dels fets<br>i<br>qualsevol | Un ase<br>El dolçainer<br>Sant Roc<br>Un titot<br>El Pare Etern<br>Dos o tres xiquets en camisola; i tots els<br>veïns de Favara, que no tinguen massa a fer, i<br>vulguen acudir a la funció. |

### ADVERTÈNCIA

La cantada aquesta passa en el poble de Favara, en el Regne de València. El teatre representa qualsevol cosa; una sala, un corral, o una pallissa, i encara que siga un estable, no vol dir res. Serà de dia, o de nit, el que vulguen: a la dreta dels mirons hi haurà un perol, i damunt una coca fina, un breviarí, i una peça de formatge: a l'altra part es pot posar una tauleta coixa, i dalt d'ella un violó, un bombo, i qualsevol altre instrumentet de música. Si hi ha cadires, bé, i si no hi ha, també; el que vulga que s'assega en terra. En la paret frontera dos quadres penjats, l'un del Pare Etern, i l'altre de Sant Roc; i en un raconet es pot penjar, si els pareix, una gàbia paradora amb una cadenera dins. Hi haurà també dues o tres portes tancades, que no se sap on cauen, i si no les tanquen millor; que estiguen obertes, i que còrrega l'aire. Davall la taula del bombo un titot, i per allí rodant algun altre animallet de casa, encara que siga de deu arrobes. Arranjat ja tot açò, encesos els cresolets, i després de pegar set o huit trompades l'orquestra, puja cap amunt el teló, i comença la festa.

b)

- En primer lloc cal assenyalar la diferència en el repartiment entre les persones que parlen i les que no ho fan, incloent en aquestes últimes personatges que òbviament no parlen, com un ase, un titot o el Pare Etern.
- A l' Advertència sorprén el "meninfotisme" , la falta de rigorositat amb què és plantejada aquesta acotació escènica.

Entre les indicacions que hi apareixen podem destacar-ne algunes carregades d'humorisme costumista com: una coca fina, una peça de formatge, la taula coixa o l'animal de deu arrobes.

## ACTIVATAT 1

-Es podria afirmar que els personatges realitzen els següents recorreguts:

boomerang: des del punt de vista simbòlic, els personatges intenten ascendir de classe social però no ho aconsegueixen, i acaben acceptant la seua condició.

laberíntic : generalment associat als personatges grisos d'accions quotidianes, és a dir, associats a la monotonia de la vida, que realitzen sempre el mateix recorregut.

## EL BLOC D'ANNA I XAVI

---

### ■ FUMADORS PASSIUS

---

#### PROPOSTES PER A HUI

---

És un text explicatiu perquè es tracta d'una notícia que ens explica que els xiquets espanyols són fumadors passius, predominen també els verbs en present d'indicatiu com és normal en aquesta tipologia textual.



# UNITAT 4

## EL CURRÍCULUM

### ■ UNA CAUSA, UN PERSONATGE: MONSTER

Es desenvolupa amb aquest apartat la competència social i ciutadana.

#### ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

### ELS MISSATGES

Els objectius didàctics d'aquesta unitat són:

- a) Analitzar críticament la realitat quotidiana i les normes sociomorals vigents, de manera que ajude a raonar formes més justes i adequades de convivència.
- b) Analitzar críticament els missatges dels diferents mitjans de comunicació.
- c) Detectar i criticar els comportaments socioculturals que impliquen una discriminació o rebuig.

### ■ EDUCACIÓ MORAL I CÍVICA

#### ACTIVITAT 1

|                                                                        | V | F |
|------------------------------------------------------------------------|---|---|
| El currículum l'envia qui busca faena                                  | X |   |
| En general, els qui envien currículums solen rebre resposta            |   | X |
| L'anunci del diari era per a ser model                                 |   | X |
| Moltes vegades, el tracte en l'entrevista és displicent i poc correcte | X |   |
| Totes les candidates eren primes i esveltes                            | X |   |
| L'entrevistadora va dir que buscaven venedores, no models              | X |   |
| La conversa amb l'entrevistadora va ser molt curta                     |   | X |
| La jove va eixir decebuda                                              |   | X |
| No els interessava la jove perquè tenia poca experiència en vendes     | X |   |
| La xica no va trobar faena, però va eixir amb la moral alta            | X |   |

## ACTIVITAT 2

---

Resposta oberta.

## ACTIVITAT 3

---

- ¿Els currículums que la gent envia a les oficines es tenen ja per sempre en compte –fins que els donen treball– o s'arxiven i fins i tot s'esquincen?
- ¿Al / a la sol·licitant se l'atén amb rapidesa i amabilitat, o el tracte sol ser poc correcte en les entrevistes?
- ¿Ser amable pot canviar positivament l'ànim d'una persona o l'amabilitat no servix per a res?

## ACTIVITAT 4

---

Resposta oberta.

L'objectiu d'aquesta activitat és comprendre, respectar i construir normes de convivència justes que regulen la vida col·lectiva.

Caldrà treballar perquè els/les alumnes s'enfronten i resolguen lliurement els conflictes que planteja la vida col·lectiva i que superen l'egocentrisme que impeditx comprendre els punts de vista aliens, tot valorant i respectant les normes que regixen l'intercanvi comunicatiu en diàlegs, col·loquis, debats, etc.

# LES PARAULES

---

Els objectius que es pretenen en aquest apartat són:

- Ampliar el vocabulari de l'administració.
- Ampliar el vocabulari informàtic.
- Conèixer el significat dels sufixos que s'utilitzen per a crear adjectius.

## ■ L'ADMINISTRACIÓ. LA INFORMÀTICA

---

### ACTIVITAT 1

---

Resposta oberta. Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat constrüisca un text instructiu per a orientar una persona a utilitzar l'ordinador, tot consultant les paraules del vocabulari.

### ACTIVITAT 2

---

- **arxiu**: informació continguda en la memòria auxiliar a fi de mantindre-la després del temps d'execució d'un sol treball.
- **maneta de jocs**: maneta de comandament per als jocs interactius per pantalla programats informàticament.
- **mòdem**: dispositiu que pot convertir el corrent digital en bits per a la transmissió per un canal de comunicació anàleg, i pot convertir els senyals anàlegs que hi entren en senyals digitals.
- **icona**: representació simbòlica d'una funció per mitjà d'un dibuix.
- **escàner**: dispositiu que pot captar una imatge i convertir-la en un grup únic de senyals elèctrics.
- **formatar**: adaptar un suport a un format determinat, perquè el sistema pugui llegir i escriure-hi.
- **sagnar**: desplaçar una línia, un paràgraf, etc., cap a la dreta o cap a l'esquerra.
- **full de càlcul**: programa utilitzat per a la gestió comptable de conjunts de dades.
- **paginació**: numeració de les pàgines d'un document.
- **quilobyte**: unitat que equival a 1.024 bytes. Se sol abreujar kb, KB o K.

### ACTIVITAT 3

---

- Per començar a treballar amb l'ordinador cal que tingues el ratolí sobre l'estora per a poder clicar damunt de les icones i així entrar en el programa que vulgues.
- Ja m'han instal·lat Internet per a poder navegar per la Xarxa i també tinc una adreça electrònica per a poder enviar e-mails a tothom.
- Hauràs de canviar el cartutx de tinta de la teua impressora si vols tindre una còpia del document.
- El text que acabes d'escriure haurà de tindre una capçalera adequada, després l'has de justificar i separar en paràgrafs, triar un tipus de caràcter concret i gravar-lo al disquet.

ACTIVITAT 4

Les paraules que han de buscar són: tabulador, sagnia, memòria, cursor, disquetera, segell, teclejar, monitor, marge, dada, pantalla, emmagatzemar.

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
|   |   |   | T | A | B | U | L | A | D | O | R |
|   |   |   |   |   |   | A | I | N | G | A | S |
|   |   |   | A | I | R | O | M | E | M |   |   |
|   | C | U | R | S | O | R | E |   |   |   |   |
|   |   |   |   |   |   | Z |   |   |   | A |   |
| D | I | S | Q | U | E | T | E | R | A |   | L |
| A |   |   |   |   | A |   |   |   |   |   | L |
| D | L | L | E | G | E | S |   |   |   |   | A |
| A |   |   | A | R | A | J | E | L | C | E | T |
|   |   | M | O | N | I | T | O | R |   |   | N |
|   | M |   |   |   |   |   |   |   |   |   | A |
| E | G | R | A | M |   |   |   |   |   |   | P |

Acudit:

Internet és una xarxa que arriba a tots els racons del món, és a dir, com hisenda. Ha!

DERIVACIÓ PER SUFIXACIÓ: L'ADJECTIVACIÓ

ACTIVITAT 5

| PARAULA     | SUFIX  | SIGNIFICAT               |
|-------------|--------|--------------------------|
| antiquíssim | -í     | procedent o original de  |
| asprós      | -íssim | superlatiu               |
| bebible     | -dor   | que/qui fa l'acció       |
| canadenc    | -í     | qualitat relacionada amb |
| carletí     | -ós    | intensiu                 |
| celebèrrim  | -ble   | que és factible de ser   |
| cridaner    | -enc   | procedent o original de  |
| dissolvent  | -ot    | intensiu                 |
| encantador  | -èrrim | superlatiu               |
| lletjot     | -ent   | que/qui fa l'acció       |
| marí        | -er    | que/qui fa l'acció       |

ACTIVITAT 6

| Paraula    | Nom derivat de... |
|------------|-------------------|
| agradós    | verb (agradar)    |
| alacantí   | nom (Alacant)     |
| argilós    | nom (argila)      |
| baratíssim | adjectiu (barat)  |
| bellugadís | verb (bellugar)   |
| coneixedor | verb (conéixer)   |

| Parula   | Nom derivat de... |
|----------|-------------------|
| fresquet | adjectiu (fresc)  |
| mentider | nom (mentida)     |
| moradenc | adjectiu (morat)  |
| pelut    | nom (pèl)         |
| sufocant | verb (sufocar)    |

# LA CONSTRUCCIÓ TEXTUAL

## ■ L'ADEQUACIÓ TEXTUAL: EL CANAL. ELS REGISTRES LINGÜÍSTICS ■

### ACTIVITAT 1

- Un científic fa una conferència dirigida als seus col·legues: canal oral de finalitat i escrit de procedència, temps i espai de l'enunciació compartit per emissor i receptor, alt grau de preparació, unidireccional.
- Tia i neboda s'escriuen cartes: canal escrit, temps i espai de l'enunciació no compartit per emissor i receptor, preparat, multidireccional.
- Un polític fa un discurs per televisió durant la campanya electoral: canal oral de finalitat i escrit de procedència, temps compartit (si és en directe) i no compartit (si és en diferit), preparat, unidireccional.
- Una amiga et deixa un missatge al contestador: canal oral de finalitat i procedència, temps i espai no compartit, poc preparat, unidireccional.
- Un locutor de ràdio dona les notícies del dia: canal oral de finalitat i escrit de procedència, temps compartit, espai no compartit, preparat, unidireccional.
- Dos amics, asseguts davant d'un ordinador a la mateixa hora es comuniquen per Internet: canal oral si s'utilitzen altaveus i micròfon, canal escrit si es comunica amb un xat escrit, temps compartit per emissor i receptor, espai no compartit, espontani (si és oral), poc preparat (si és escrit), multidireccional.
- Un alumne respon per escrit les preguntes d'un examen: canal escrit de finalitat i procedència, espai compartit per emissor i receptor, temps no compartit, alt grau de preparació, unidireccional.
- Client i botiguera enraonen sobre la pujada dels preus dels aliments: canal oral de finalitat i procedència, temps i espai compartits per emissor i receptor, espontani, multidireccional.
- Dos amics parlen per telèfon: canal oral de finalitat i procedència, temps compartit, espai no compartit, espontani, multidireccional.
- La professora explica la lliçó a un reduït grup d'alumnes: canal oral de finalitat i escrit de procedència, temps i espai compartits per emissor i receptor, al grau de preparació, unidireccional.

### ACTIVITAT 2

Resposta oberta: la finalitat és que l'alumne comprovi que en reescriure un text utilitzant un registre diferent a l'inicial, es manté la informació però es construeix un nou discurs.

### ACTIVITAT 3

Resposta oberta: amb aquesta activitat que partix de l'obra *Exercicis d'estil* de Raymond Queneau l'alumne podrà comprovar que mitjançant la utilització de diferents registres, es podran obtenir un gran nombre de discursos per a una mateixa història.

# LES EINES

Els objectius que es pretenen en aquest apartat són:

- Emprar adequadament les consonants corresponents al fonema alveolar sord.
- Reconèixer l'objecte directe en una oració i substituir-lo pel pronom feble corresponent.
- Reconèixer l'objecte indirecte en una oració i substituir-lo pel pronom feble corresponent.

## EL FONEMA ALVEOLAR SORD

### ACTIVATAT 1

| En posició inicial           | Entre vocals                                                   | Entre consonant i vocal                               | En posició final       |
|------------------------------|----------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|------------------------|
| sensible, sopar, sord, sucre | assegurar, assemblea, dis-soldre, passadís, pessetes, pissarra | dansa, defensa, descansar, ensalada, pastís, sensible | cas, nas, pastís, tros |

### ACTIVATAT 2

|             |           |            |              |
|-------------|-----------|------------|--------------|
| assignatura | gas       | professor  | trànsit      |
| associació  | sambori   | sabata     | travessar    |
| boníssim    | impressió | impossible | vernís       |
| sanefa      | jutgessa  | cabàs      | sang         |
| classe      | massa     | sirena     | mossegar     |
| comissió    | metgessa  | sofre      | transgressió |

### ACTIVATAT 3

| S'escriuen amb c                                                                  | S'escriuen amb ç                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|
| ceba, vici, cigarreta, peces, innocència, exercici, nació, comerciant, cinc, circ | plaça, açò, vençut, caça, puça, braç, feliç, audaços, dolç, descalç, lliçó, llençol, adreça |

### ACTIVATAT 4

|                       |                              |
|-----------------------|------------------------------|
| abundant: abundància  | ignorant: ignorància         |
| alabar: alabança      | intel·ligent: intel·ligència |
| conèixer: coneixença  | obedient: obediència         |
| confiar: confiança    | renàixer: renaixença         |
| constant: constància  | urgent: urgència             |
| elegant: elegància    | venjar: venjança             |
| ensenyar: ensenyament | enyorar: enyorança           |
| esperar: esperança    | aliar: aliança               |
| frequent: freqüència  | assegurar: assegurança       |

## ACTIVITAT 5

- Posa cinc cullerades de sucre al tassó de suc.
- La comtessa va seure al banc de fusta de la plaça per a descansar del seu passeig vespertí.
- Em produïren mala impressió els membres d'aquella comissió.
- Si vas el dissabte al supermercat compra cireres, préssecs, nespres, cebes, una cabeça d'all, panses i nous, i no oblidis de portar lluç de la pescateria.
- M'he trobat mil pessetes al passadís del Ministeri de Defensa.
- He presentat l'imprés d'admissió als consolats de França i Suïssa per aconseguir la beca de dansa.
- Pressiona eixa capa de glaç, però vés amb compte no et faces mal al braç.
- La creença en la independència de la seua nació el feia demostrar una grandíssima passió.
- Estava bellíssima amb la disfressa que s'havia dissenyat per a participar a les festes de la seua població.
- Aquest massapà està massa dolç, però en vull un bon tros.

## ACTIVITAT 6

bressol, carabassa, caçador, cigonya, cendrer, sivella, eriçó, barnús, balança, pallasso.

## L'OBJECTE DIRECTE I L'OBJECTE INDIRECTE. ELS PRONOMS FEBLES

## ACTIVITAT 7

- |                                                       |                                                        |
|-------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|
| – Anna <u>et</u> veu a <u>tu</u> .                    | – Jordi vol veure <u>aquella</u> <u>pel·lícula</u> .   |
| – Antoni comprà <u>tres llibres de Harry Potter</u> . | – L'arbre té <u>moltes</u> <u>fruites</u> .            |
| – El teu cosí va <u>dir que vindria</u> .             | – La teua veïna esperava <u>l'encarregat d'obres</u> . |
| – El xiquet comprava <u>videojocs</u> .               | – Maria ha acabat <u>això</u> .                        |
| – Joan <u>us</u> espera a <u>vosaltres</u> .          | – Mireia estima <u>els animals</u> .                   |

## ACTIVITAT 8

- |                                 |                                     |
|---------------------------------|-------------------------------------|
| – Anna <u>et</u> veu.           | – Jordi <u>la</u> vol veure.        |
| – Antoni <u>en</u> comprà tres. | – L'arbre <u>en</u> té moltes.      |
| – El teu cosí <u>ho</u> va dir. | – La teua veïna <u>l'</u> esperava. |
| – El xiquet <u>en</u> comprava. | – Maria <u>ho</u> ha acabat.        |
| – Joan <u>us</u> espera.        | – Mireia <u>els</u> estima.         |

## ACTIVITAT 9

---

- ¡Deixa als teus amics els patinets!
- El meu germà portava llepolies per a tu.
- Ells consultaren el problema a les advocades.
- Els perruquers tinen els cabells a les clientes.
- ¡Guardeu-nos el torn a nosaltres!
- Laura comprà un disc compacte per al seu germà.
- Les metgesses demanen els informes als infermers.
- Ma mare em posava les arracades a mi.
- ¡Torca les llàgrimes a Llúcia!
- Trameteren els resultats als consursants.

## ACTIVITAT 10

---

- |                                               |                                           |
|-----------------------------------------------|-------------------------------------------|
| - ¡Deixa'ls els patinets!                     | - Laura li comprà un disc compacte.       |
| - El meu germà et portava llepolies.          | - Les metgesses els demanen els informes. |
| - Els inspectors els consultaren el problema. | - Ma mare em posava les arracades.        |
| - Els perruquers els tinen els cabells.       | - ¡Torca-li les llàgrimes!                |
| - ¡Guardeu-nos el torn!                       | - Els trameteren els resultats.           |

## ACTIVITAT 11

---

- No entres a l'habitació, l'hem acabada de pintar.
- Digue les solucions dels exercicis, els alumnes volen saber-les.
- ¿Véns amb nosaltres? Sí, us acompanyaré fins al cantó.
- No regales joies a Maria, no li agraden les joies.
- ¿Has comprat peres? No, en compraré demà.
- Han dit a la televisió que la guerra havia acabat i tots els habitants ho celebraven.
- ¿Has trobat les claus? Sí, les he trobades al calaix.
- ¿T'ha agradat l'espectacle? No, no m'ha agradat molt.
- Si veniu amb mi, us ensenyaré el meu cotxe nou.
- Laia s'ha fet un pentinat molt modern.
- Vicent estima molt els seus pares i vol regalar-los un viatge a París.
- Les xiquetes volen berenar, després compra'ls unes llepolies.

# ELS PARLANTS

---

## ■ PARLEM-NE

---

### ACTIVITAT 1

---

La finalitat d'aquest test és que l'alumne/a reflexione, en primer lloc, sobre la seua pròpia consideració, valencianoparlant o castellanoparlant, i sobre l'ús que fa de cadascuna de les dues llengües en les diferents situacions comunicatives que els proposem.

### ACTIVITAT 2

---

La finalitat d'aquesta activitat és que l'alumne/a pose en comú les respostes del test de l'activitat anterior amb la resta dels companys per a poder fer una valoració global dels resultats obtinguts.

### ACTIVITAT 3

---

En aquesta activitat se'ls demana que passen l'enquesta de l'activitat 1 a deu persones de diferents edats i que contrasten els resultats amb els de l'aula.

---

## EL TALLER LITERARI

---

### ■ EL TEMPS (I): TEMPS EXTERN I TEMPS INTERN. EL TEMPS DE LA HISTÒRIA I EL TEMPS DEL DISCURS. INVENTAR EL PASSAT, DESCRIBRE EL FUTUR ■

---

#### ACTIVITAT 1

La finalitat d'aquesta activitat és que l'alumne/a comprove la importància dels conceptes explicats: a l'hora de fer la lectura d'una obra clàssica haurem de tindre en compte que la societat en què va viure l'autor/a (temps de l'autor/a) era diferent de la de l'alumne/a (temps del lector/a). Aquesta consideració és necessària perquè la recepció del text siga l'adequada.

---

#### ACTIVITAT 2

L'autor del fragment de *Les fures* és Llorenç Villalonga (1897-1980). Aquesta obra fou publicada l'any 1967 i situa l'acció en aquest mateix període, el dels anys seixanta. Concretament l'acció se situa en l'època del *boom* turístic que s'experimentà en la dècada dels seixanta a les Illes.

---

#### ACTIVITAT 3

Resposta oberta. La finalitat d'aquesta activitat és que l'alumne/a reflexione sobre la diferència entre el temps de la història, el temps de l'acció... i que comprove que, en definitiva, alguns textos requereixen una localització cronològica concreta i uns altres no.

---

#### ACTIVITAT 4

Resposta oberta. La finalitat d'aquesta activitat és que l'alumne/a repasse els tipus de relacions que poden existir entre el temps de la història i el temps del discurs. Les marques que expliciten aquestes relacions es troben en la utilització de formes verbals en passat, present o futur.

# LA NOSTRA HISTÒRIA LITERÀRIA

---

## ■ LA RENAIXENÇA

---

### QÜESTIONS SOBRE ELS TEXTOS

---

a) Aquest primer paràgraf reflecteix l'enfrontament artista-societat tan típic del Modernisme, i ben present en la novel·la del gènere a què pertany l'Auca del senyor Esteve. El senyor Esteve ha qualificat el personatge-artista de poca-solta, esbojarrat, xerraire, cap de trons, boig, pintor que menyspreava els diners, que s'alabava de ser pobre i que li atribuïa més mèrit al saber que als diners aconseguits en el comerç.

b) Resposta oberta.

### ACTIVITAT 1

---

Resposta oberta.

### ACTIVITAT 2

---

Resposta oberta.

## EL BLOC D'ANNA I XAVI

---

## ■ LA REGLA D'OR DEL CV

---

### PROPOSTES PER A HUI

---

El canal és escrit, es tracta d'un text pagat en una pàgina web d'una biblioteca. Bàsicament es fa servir el registre "standard".



# UNITAT 5

## LA UNIÓ EUROPEA I EL MEDI AMBIENT

### ■ UNA CAUSA, UN PERSONATGE: VOLKSWAGEN

Es desenvolupa amb aquest apartat la competència social i ciutadana.

#### ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

### ELS MISSATGES

Els objectius didàctics d'aquesta unitat són:

- Conèixer i analitzar els factors que influïxen en el medi ambient.
- Valorar el medi natural com a recurs i element important en la qualitat de vida dels grups humans.
- Rebutjar l'explotació abusiva dels espais naturals per les activitats econòmiques.
- Afavorir una actitud responsable i solidària envers la millora mediambiental.

### ■ EDUCACIÓ MEDIAMBIENTAL

#### ACTIVITAT 1

|                                                                                          | V | F |
|------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|
| La capacitat regeneradora del planeta es veu desbordada                                  | X |   |
| L'origen del calfament global està en l'alliberament de gasos a l'atmosfera              | X |   |
| La pluja àcida assola sobretot les regions septentrionals de la UE                       | X |   |
| Eliminar els milions de tones de residus no és un gran repte                             |   | X |
| Als ciutadans europeus ens preocupa l'estat del medi ambient                             | X |   |
| Els europeus ens preocupa l'estat del medi ambient                                       |   | X |
| Els europeus estem disposats a estalviar energia                                         | X |   |
| La contaminació no coneix fronteres                                                      | X |   |
| Els problemes ambientals es plantegen de la mateixa manera a les diferents parts del món |   | X |
| Els estats de la Unió Europea no han assolit un benestar econòmic important              |   | X |

## ACTIVITAT 2

---

Resposta oberta.

## ACTIVITAT 3

---

- ¿El nostre medi ambient està degradat o al contrari gaudim tots d'un aire pur, aigua transparent i boscos verds?
- ¿Els ciutadans/nes europeus volem deixar a les futures generacions un medi ambient protegit o eixe tema no ens preocupa?
- ¿Els països que han sol·licitat la incorporació a la UE hauran d'acceptar la normativa europea sobre medi ambient o seguiran amb les seues lleis?

## ACTIVITAT 4

---

Resposta oberta.

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a valore les repercussions que sobre el medi ambient tenen les activitats humanes, que analitze els avantatges, riscos i costos econòmics, socials i mediambientals del desenvolupament tecnològic (explotació abusiva dels recursos, deixalles urbanes i industrials, construcció d'obres públiques, etc.) i que contribuïska a la defensa, conservació i millora del medi ambient com a element determinant de la qualitat de vida.

# LES PARAULES

Els objectius que es pretenen en aquest apartat són:

- Ampliar el vocabulari sobre els animals.
- Conèixer el significat dels sufixos per a poder crear verbs i adverbis.

## ELS ANIMALS

### ACTIVITAT 1

Resposta oberta. Individualment cada alumne/a realitzarà una redacció sobre una de les dues qüestions on apareguen noms d'animals dels que apareixen en el llistat.

### ACTIVITAT 2

gall, rossinyol, linx, besuc, borinot, camell, guatla, alosa, cérvol, lluç, papallona, jòneg.

### ACTIVITAT 3

|            |                                                                    |
|------------|--------------------------------------------------------------------|
| Mamífers   | gos, gat, dofi, cangur, elefant, castor, musaranya, rata penada... |
| Rèptils    | drac, serp, tortuga, cocodril, camaleó...                          |
| Aus        | merla, oroneta, faisà, titot, tórtora, òliba, gavina...            |
| Rosegadors | rata, porc espí, xinxa, esquiol, hámster, talp, marmota...         |
| Insectes   | mosca, escarabat, formiga, marieta, xinxa, grill, abella, vespa... |
| Amfibis    | granota, gripau, salamandra, tritó,                                |

### ACTIVITAT 4

Resposta oberta.

En aquesta activitat el/la professor/a avaluarà tant l'expressió oral dels alumnes com la seua capacitat d'argumentació. A més també servix per a avaluar l'actitud de l'alumne sobre el respecte cap a la resta d'opinions i sobre el respecte al torn de paraula de cadascú.

### ACTIVITAT 5

Les paraules que han de buscar són: broc, talp, ruc, rino-ceront, truja, titot, abella, puça, estruç, abadejo, esquiol, coala.

Endevinalles:

- Duu banyes  
i no és un bou.  
No és paraigua  
i surt quan plou.  
(El Caragol)
- La serp, la granota, la cuca de llum, el grill.

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
|   | E |   |   |   | A |   |   |   |   |
|   | S |   |   |   | B | R | O | C | Ç |
|   | Q |   |   | T | A | L | P |   | U |
| R | U | C |   |   | D |   |   |   | R |
| R | I | N | O | C | E | R | O | N | T |
| C | R | T | R | U | J | A |   |   | S |
|   | O |   |   |   | T | O | T | I | T |
|   | L | A |   |   |   |   |   |   |   |
| A | B | E | L | L | A |   |   |   |   |
|   |   |   |   |   | A | Ç | U | P |   |

## ■ DERIVACIÓ PER SUFIXACIÓ: LA VERBALITZACIÓ I L'ADVERBIALITZACIÓ ■

### ACTIVITAT 6

---

adequat: adequament

alegre: alegrement

anàleg: anàlogament

audaç: audaçment

bo: bonament

comú: comunament

constant: constantment

dolç: dolçament

feble: feblement

fidel: fidelment

pobre: pobrament

regular: regularment

roí: roïnament

seriós: seriosament

tranquil: tranquil·lament

trist: tristament

### ACTIVITAT 7

---

agre: agrir

agonia: agonitzar

buit: buidar

butxaca: butxaquejar

clar: clarificar

dèbil: debilitar

esclafar: esclafassar

exemple: exemplificar

feliç: felicitar

fum: fumar

lluny: llunyejar

negociar: negociejar

negre: negrejar

olor: olorar

# LA CONSTRUCCIÓ TEXTUAL

---

## ■ L'ADEQUACIÓ TEXTUAL: LES VEUS DEL DISCURS

---

### ACTIVITAT 1

---

TEXT 1: Primera persona singular («No recorde haver estat mai...»), etc.

TEXT 2: Tercera persona singular («La ciutat de Lliria tindrà un museu...»), etc.

Està resumit en l'activitat següent.

### ACTIVITAT 2

---

- En el text 2 l'emissor s'oculta mitjançant un locutor que s'expressa fonamentalment en tercera persona, amb la intenció de conferir-li objectivitat al text i distanciar-se del discurs, atès que la finalitat del text és fonamentalment expositiva.
- En el text 1 l'emissor es fa present mitjançant un locutor que s'expressa fonamentalment en primera persona del singular amb la intenció de conferir-li subjectivitat al text i implicar-se en el discurs, atès que la finalitat del text és fonamentalment argumentativa.

### ACTIVITAT 3

---

Resposta oberta: la finalitat d'aquesta activitat és doble; d'una banda, es proposa als alumnes que reflexionen sobre un tema que els afecta molt directament: l'adolescència en l'època actual, i de l'altra amb l'activitat proposada l'alumne comprovarà que el concepte de locutor i alocutari són intercanviables, és a dir, quan els interlocutors d'un discurs interactuen, el locutor inicial passarà a ser alocutari quan el torn de paraula canvie i viceversa.

# LES EINES

Els objectius que es pretenen en aquest apartat són:

- Emprar adequadament les consonants corresponents al fonema alveolar sonor.
- Reconéixer els complements circumstancial en una oració i substituir-los pel pronom feble corresponent.
- Reconéixer el complement de règim en una oració i substituir-lo pel pronom feble corresponent.
- Reconéixer el predicatiu en una oració i substituir-lo pel pronom feble corresponent.
- Reconéixer l'atribut en una oració i substituir-lo pel pronom feble corresponent.

## EL FONEMA ALVEOLAR SONOR

### ACTIVITAT 1

| En posició inicial | Entre vocals | Entre consonant i vocal |
|--------------------|--------------|-------------------------|
| zebra              | casa         | pinzell                 |
| zero               | desembre     | onze                    |
| zona               | llisa        | horitzó                 |
| zel                |              | alzina                  |
|                    |              | analitzar               |

- En posició inicial de paraula escriurem z-. Ex: zebra
- Entre vocals escriurem -s-. Ex: casa.
- Entre consonant i vocal escriurem -z-. Ex: pinzell

### ACTIVITAT 2

|          |           |
|----------|-----------|
| zenit    | esmorzar  |
| zoològic | hipòtesi  |
| amazones | jovenesa  |
| apoteosi | present   |
| avidesa  | quasi     |
| besar    | rasa      |
| cosa     | rapidesa  |
| confusió | realitzar |
| dièresi  | salze     |
| donzella | transigir |

### ACTIVITAT 3

---

- La cosina de la donzella andalusa s'ha esquinçat la camisa.
- A Ignasi li han posat zero en les dotze assignatures del curs.
- La marquesa ha visitat el museu del zoològic.
- Isabel i Isidre han comprat onze pinzells per a pintar els dipòsits de benzina.
- Llegia el llibre del zodíac davall de l'ombra d'un salze a l'hora d'esmorzar.
- La divisió dels terrenys d'aquesta zona acabarà al desembre.
- No és una església, és una basílica bizantina molt senzilla.
- Nosaltres li hem embenat el colze quan ha caigut estrepitosament i s'ha lesionat.
- Teresa viu a Alzira per una casualitat de l'atzar.
- Els empresaris presentaren una hipòtesi sobre les mesures que cal prendre a propòsit dels preus dels aranzels.

### ACTIVITAT 4

---

Ase, tisoires, trapezi, serra, fesol, casa, cérvol, tresor, quinze, zebra.

### ACTIVITAT 5

---

- El professor va anar a la carnisseria per a comprar una dotzena de llonganisses i un tros de xoriço per a l'esmorzar.
- La disfressa de pallaso estava al magatzem de Massanassa.
- La metgessa va llegir la seua tesi al president del tribunal.
- L'associació d'empresaris ha sol·licitat la possibilitat de contractació d'una plaça de dissenyador per a cobrir la vacant.
- La hipòtesi dels científics sobre la fusió dels components físics del producte per a la paràlisi ha sigut refusada per les metges.
- La donzella va esmorzar al passeig sota l'alzina que hi ha al costat de l'escultura de bronze.
- Vosaltres visitareu l'anestesiata perquè us faci unes anàlisis abans de l'operació.
- La rapidesa amb què el comerciant ens ha atès, ha fet avançar les negociacions al mes de març.
- L'emissió del reportatge del zoològic presentava les zebres que havien sofert l'agressió dels visitants anglesos.
- Mentre assajàvem la funció musical, el professor ha fet una pausa per repartir-nos uns pastissos de Saragossa.
- El Museu de les Ciències de València té uns passadissos d'una complicadíssima distribució.

## ■ L'ATRIBUT, EL PREDICATIU, EL COMPLEMENT DE RÈGIM I ELS COMPLEMENTS CIRCUMSTANCIALS

### ACTIVITAT 6

- de costat: circumstancial de mode.
- amb Manel: circumstancial de companyia.
- de Grècia: circumstancial de lloc.
- per Pasqua: circumstancial de temps.
- amb el martell: circumstancial d'instrument.
- demà: circumstancial de temps.
- amb el ganivet: circumstancial d'instrument.
- amb les teues companyes: circumstancial de companyia.
- molt ràpidament: circumstancial de mode.
- de l'armari: circumstancial de lloc.

### ACTIVITAT 7

- Pere caminava de costat. – Pere hi caminava.
- La meua germana arribà amb Manel. – La meua germana hi arribà.
- Ells van vindre de Grècia molt cansats. – Ells en van vindre molt cansats / Ells van vindre'n molt cansats.
- Farem un campament per Pasqua. – Hi farem un campament.
- ¡Clava el clau amb el martell! – Clava-hi el clau.
- Demà portaran els mobles. – Hi portaran els mobles.
- ¡Talla el pastís amb el ganivet! – Talla-hi el pastís.
- Per favor, ¡juga amb les teues companyes! – Per favor, juga-hi.
- Va menjar l'entrepà molt ràpidament. – Hi va menjar l'entrepà / va menjar-hi l'entrepà.
- ¿Has tret la roba de l'armari? – ¿N'has tret la roba?

### ACTIVITAT 8

- |                                                             |                                                          |
|-------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| – <u>distret</u> : predicatiu.                              | – <u>salat</u> : predicatiu.                             |
| – <u>la secretària de l'institut</u> : atribut.             | – <u>molt elegant</u> : atribut.                         |
| – <u>una papallona</u> : predicatiu.                        | – <u>molt jove</u> : atribut.                            |
| – <u>groc</u> : predicatiu.                                 | – <u>molt cansada</u> : predicatiu.                      |
| – <u>els encarregats del lliurament de premis</u> : atribut | – <u>l'arquitecte de la meua urbanització</u> : atribut. |

## ACTIVITAT 9

---

- Aleix anava distret pel camí. – Aleix hi anava.
- Eixa xica sembla la secretària de l'institut. – Eixa xica la sembla.
- El cuc de seda esdevindrà una papallona. – El cuc de seda hi esdevindrà.
- El teixit de cotó es tornarà groc amb el temps. – El teixit de cotó s'hi tornarà.
- Els teus amics són els encarregats del lliurament de premis. – Els teus amics els són.
- ¿Has trobat l'arròs salat? – ¿Hi has trobat l'arròs?
- La teua cosina estava molt elegant en la festa. – La teua cosina ho estava.
- Miquel pareix molt jove. – Miquel ho pareix.
- Vicent trobà la seua mare molt cansada. – Vicent hi trobà la seua mare.
- Joan és l'arquitecte de la meua urbanització. – Joan l'és.

## ACTIVITAT 10

---

- A l'ascensor sempre es parla del temps. – A l'ascensor sempre se'n parla: *complement de règim*.
- Els alumnes estaven nerviosos per l'examen. – Els alumnes ho estaven per l'examen: *atribut indeterminat*.
- Aquestes novel·les semblen interessants. – Aquestes novel·les ho semblen: *atribut indeterminat*.
- Jaume va vendre de París amb molts regals. – Jaume en va vendre amb molts regals / Jaume va vendre'n amb molts regals: *circumstancial de lloc*.
- L'advocada va amenaçar amb la presó el seu client. – L'advocada hi va amenaçar el seu client / L'advocada va amenaçar-hi el seu client: *complement de règim*.
- La teua amiga pareix la protagonista d' Hannibal. – La teua amiga la pareix: *atribut determinat*.
- Mon pare atia el foc de la llar amb la paleta. – Mon pare hi atia el foc de la llar: *circumstancial d'instrument*.
- ¡Obriu la finestra de bat a bat! – ¡Obriu-hi la finestra!: *circumstancial de mode*.
- ¡Recull els informes de la secretaria! – ¡Recull-ne els informes!: *circumstancial de lloc*.
- Sempre il·luminaven l'avinguda per Nadal. – Sempre hi il·luminaven l'avinguda: *circumstancial de temps*.
- Sempre portem els xiquets al parc d'atraccions. – Sempre hi portem els xiquets: *circumstancial de lloc*.
- Vaig anar al cine amb el teu cosí. Hi vaig anar al cine / vaig anar-hi al cine: *circumstancial de companyia*.

# ELS PARLANTS

---

## ■ LA LLENGUA EN LES MANIFESTACIONS ARTÍSTIQUES ■

### ACTIVITAT 1

---

La finalitat d'aquest test és que l'alumne/a reflexione sobre l'ús del valencià en les manifestacions artístiques.

### ACTIVITAT 2

---

La finalitat d'aquesta activitat és que els/les alumnes posen en comú les respostes del test de l'activitat anterior amb les de la resta dels companys/es i realitzen una valoració dels resultats obtinguts.

### ACTIVITAT 3

---

La finalitat d'aquesta activitat és que els/les alumnes elaboren, amb l'ajuda del professor/a, una enquesta sobre el percentatge d'ús de les dues llengües oficials de la Comunitat en l'àmbit de les manifestacions artístiques. Aquesta enquesta es passarà en aquests quatre llocs de l'esmentat àmbit: en un teatre, en un cinema, en una llibreria i en una sala d'exposicions. Amb els resultats obtinguts el grup-aula elaborarà una estadística global a propòsit de l'ús del valencià en les manifestacions artístiques.

# EL TALLER LITERARI

## ■ EL TEMPS DEL DISCURS. DISCURS LINEAL I DISCURS DISCONTINU. EL RITME NARRATIU

### ACTIVITAT 1

- a) En el text 2 el discurs és discontinu; mentre que en el text 1 el discurs és lineal, és a dir, els fets són contats seguint l'ordre en què han ocorregut.
- b) En el text 2 es produïx una alteració pel fet de tractar-se d'un discurs discontinu. Concretament es tracta d'una retrospecció: el narrador comença en un determinat punt de la història, però a partir d'un moment retrocedix en el temps i es narra un esdeveniment ocorregut en un temps anterior al punt de partida inicial.

### ACTIVITAT 2

Resposta oberta.

La finalitat d'aquesta activitat és que l'alumne/a construeixi un text que l'ajude a reflexionar sobre la diferència entre un discurs lineal i un discurs discontinu i sobre el fet que les alteracions de la temporalitat discursiva produeixen sovint efectes copsadors en el receptor.

### ACTIVITAT 3

Resposta oberta.

Amb aquesta activitat es tracta que els/les alumnes s'adonen que el temps del discurs o temps en què es conta la història és determinant en el resultat final. Així els proposem que una mateixa història siga contada utilitzant les quatre possibilitats discursives explicades: la linealitat, la retrospecció, la simultaneïtat i l'anticipació.

### ACTIVITAT 4

- a) Tant en el text 1 com en el text 2 es pot parlar d'un temps subjectiu, ja que aquest esdevé un actant en la narració dels fets. En el primer cas la sensació de terror que envaïx el narrador produeix l'efecte que el temps passa molt lentament; lentitud aforada, a més, per la incertesa i el desassossec que la situació provoca.  
En el cas del text 2 el narrador confessa: «¡El setembre ha passat tan de pressa...!», sembla, però, que la subjectivitat d'aquest temps se centra sobretot en el sentiment de melangia que produeixen els primers dies de tardor, la feblesa del sol, la pluja...
- b) Resposta oberta. La finalitat d'aquesta proposta d'escriptura és que l'alumne/a experimente, a partir de l'experiència personal, la subjectivitat del temps en adonar-se que moltes vegades el cronòmetre interior, l'estat d'ànim, s'imposa al temps objectiu o cronològic.

# LA NOSTRA HISTÒRIA LITERÀRIA

## ■ LES AVANTGUARDES

### QÜESTIONS SOBRE ELS TEXTOS

Text I

- a) - Distribució en tres estrofes.
    - Rima assonant alternada abab (tot i la presència de falses rimes producte de la varietat oriental i el caràcter autodidacta del poeta. Exemple: amor/jo, lliçó/cor).
    - Mateix nombre de síl·labes (5) en tots els versos.
- Temàtica tradicional (l'amor).

Text II

- a) ✓ Es refereix als avions. El poema se situa en el marc de la guerra civil espanyola, i concretament es tracta d'un homenatge als aviadors del bàndol republicà.
- b) El cal·ligrama del final del text representa el recorregut d'un avió en ser bombardejat i la fumerola que hi va deixant. D'aquesta manera les ànimes dels cossos dels aviadors s'orienten cap a la glòria d'haver esdevingut herois en defensa dels seus ideals.

Text III

- a) Composició poètica d'origen japonès que sol tenir dèsset síl·labes distribuïdes en tres versos. L'estructura temàtica consisteix a copsar l'atenció del lector mitjançant la comparació explícita o metafòrica de dues realitats ben diferents: l'una de caràcter avantgardista en contraposició a l'altra que pertany als tòpics poètics.

### ACTIVAT 1

Resposta oberta.

## EL BLOC D'ANNA I XAVI

### ■ LA COMUNITAT EN RISC DE DESERTIFICACIÓ

#### PROPOSTES PER A HUI

Apareix fonamentalment la veu del locutor o narrador del text (en aquest cas l'escriptor) i també la veu d'un enunciadore de manera reportada, en concret, dins del paràgraf que comença: El Govern...

# UNITAT 6

## QUÈ SAPS SOBRE LA SIDA?

### ■ UNA CAUSA, UN PERSONATGE: LUC MONTAGNIER

Es desenvolupa amb aquest apartat la competència social i ciutadana.

#### ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

### ELS MISSATGES

Els objectius didàctics d'aquesta unitat són:

- a) Rebre informació bàsica sobre la malaltia de la SIDA.
- b) Afavorir actituds positives cap a les persones que patixen la SIDA.
- c) Conèixer i reflexionar sobre el concepte de salut i els factors que la determinen.
- d) Adquirir hàbits d'higiene i salut relatius a la sexualitat.
- e) Valorar la salut i buscar ajuda quan la necessiten.

### ■ EDUCACIÓ SEXUAL

#### ACTIVITAT 1

|                                                                                      | V | F |
|--------------------------------------------------------------------------------------|---|---|
| La SIDA no és una malaltia hereditària                                               | X |   |
| Els contactes sexuals no varen estendre el virus                                     |   | X |
| Un portador sa no té cap símptoma de malaltia                                        | X |   |
| Les persones malaltes poden contagiar el virus a altres persones                     | X |   |
| El sistema immune no és un sistema de defensa                                        |   | X |
| El virus de la SIDA no és molt contagiós                                             | X |   |
| El risc de contagi, amb una persona infectada, és superior quan no s'usa preservatiu | X |   |
| La convivència amb un infectat no comporta cap risc de contagi                       | X |   |
| No podem saber si una persona està infectada mitjançant unanàlisis de sang           |   | X |
| Per a enfrontar-se amb la SIDA no cal informació                                     |   | X |

## ACTIVITAT 2

---

Resposta oberta.

## ACTIVITAT 3

---

- ¿El virus de la SIDA va passar del simi a l'ésser humà fa menys de cent anys o l'ésser humà ja el tenia des de la prehistòria?
- ¿Els llocs públics són vies de contagi o per contra no comporten cap risc?
- ¿Vèncer l'epidèmia de la SIDA depén de l'adopció de mesures de prevenció per part de tots i de totes, o no depén de ningú, només que de la sort?

## ACTIVITAT 4

---

Resposta oberta.

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a reflexione sobre la SIDA, tema en el qual trobem grans dosis de desconeixement i d'errors. L'augment de les malalties de transmissió sexual i, sobretot, el problema de la SIDA, fan més urgent la necessitat de l'educació sexual. Cal reflexionar amb els/les alumnes sobre els seus hàbits generals i sobre les valoracions que tenen de la higiene i la salut.

# LES PARAULES

Els objectius que es pretenen en aquest apartat són:

- Conèixer el significat de les sigles i dels acrònims.
- Diferenciar entre prefixos verbalitzats i aspectuals per a crear noves paraules.

## ■ LES SIGLES

### ACTIVITAT 1

ACI, ACIS, ACNUR, ADENA, AMPA, AVE, BOE, CAMPSA, CEFIRE, CESID, COCOPE, DOGV, EPA, EPO, IBAD, ICONA, INSALUD, IVAJ, IVAM, LOGSE, MIR, OAP, PAT, PAU, PEC, PEV, PIB, PIP, STE, UNESCO, UCI, UVI.

### ACTIVITAT 2

|      |                                                 |
|------|-------------------------------------------------|
| OPEP | Organització dels Països Exportadors de Petroli |
| ITV  | Inspecció Tècnica de Vehicles                   |
| TGV  | Tren de Gran Velocitat                          |
| MOPU | Ministeri d'Obres Públiques i Urbanisme         |
| AFID | Associació de Funcionaris Interins Docents      |
| BOP  | Butlletí Oficial de la Província                |
| AES  | Associació d'Estudiants de Secundària           |
| EMT  | Empresa Municipal de Transport                  |
| IVEF | Institut Valencià d'Educació Física             |
| PVP  | Preu de Venda al Públic                         |
| FGV  | Ferrocarrils de la Generalitat Valenciana       |
| PANL | Pla Anual de Normalització Lingüística          |

### ACTIVITAT 3

|      |                                        |
|------|----------------------------------------|
| CD   | Disc Compacte                          |
| CEE  | Comunitat Econòmica Europea            |
| COI  | Comité Olímpic Internacional           |
| DNI  | Document Nacional d'Identitat          |
| DGT  | Direcció General de Trànsit            |
| ESO  | Educació Secundària Obligatoria        |
| IVA  | Impost sobre el Valor Afegit           |
| MEC  | Ministeri d'Educació i Ciència         |
| NIF  | Número d'Identificació Fiscal          |
| ONG  | Organització No Governamental          |
| OVNI | Objecte Volant No identificat          |
| SIDA | Síndrome d'Immunodeficiència Adquirida |

## ACTIVITAT 4

|                                             |      |
|---------------------------------------------|------|
| Àcid Desoxiribonucleic                      | ADN  |
| Associació de Mares i Pares d'Alumnes       | AMPA |
| Batxillerat Unificat Polivalent             | BUP  |
| Curs d'Orientació Universitària             | COU  |
| Educació Secundària Obligatòria             | ESO  |
| Esquerra Unida                              | EU   |
| Organització Mundial de la Salut            | OMS  |
| Organització Nacional de Cecs Espanyols     | ONCE |
| Organització de les Nacions Unides          | ONU  |
| Organització del Tractat de l'Atlàntic Nord | OTAN |
| Partit Popular                              | PP   |
| Partit Socialista del País Valencià         | PSPV |
| Ràdio Televisió Valenciana                  | RTVV |

## DERIVACIÓ PER PREFIXACIÓ: PREFIXOS VERBALITZATS I PREFIXOS ASPECTUALS

### ACTIVITAT 5

Resposta oberta. Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat s'adone que els prefixos canvien el significat de les paraules i formen paraules noves.

- **aplaçar/emplaçar**: contractar, donar treball / designar el lloc que ha d'ocupar una cosa.
- **bastar/abastar**: ésser suficient, haver-n'hi prou / arribar a tocar una cosa.
- **batre/abatre**: pegar colps repetits sobre una cosa / tirar a terra amb colps una cosa que és dreta.
- **dormir/adormir-se**: estar en aquell estat de repòs anomenat son / fer dormir o començar a dormir.
- **greixar/engreixar**: untar amb greix / esdevenir gras.
- **guaitar/aguaitar**: vigilar amb l'esguard un indret / vigilar des d'un indret amagat per a sorprendre.
- **pujar/apujar**: anar de baix a dalt / fer que una cosa siga més alta (un preu, un llum).
- **raonar/enraonar**: fer ús de la raó, discórrer / passar l'estona parlant amb algú.
- **semblar/assemblar-se**: tenir l'aparença d'alguna cosa essent-la o no / tenir dues coses o persones semblança entre elles.
- **senyalar/assenyalar**: fer o posar un senyal / mostrar o designar amb el dit.

### ACTIVITAT 6

|                   |                    |                     |
|-------------------|--------------------|---------------------|
| Barat: abaratir   | Cec: encegar       | Prop: apropar       |
| Brut: embrutar    | Gàbia: engabiar    | Vernís: envernissar |
| Car: encarir      | Lluny: allunyar    |                     |
| Catifa: encatifar | Pitjor: empitjorar |                     |

| PARAULA       | PREFIX  | TRET SEMÀNTIC          |
|---------------|---------|------------------------|
| contrallum    | contra- | posició contrària      |
| arxielaborat  | arxi-   | quantificació          |
| avantprojecte | avant-  | localització esp/temps |
| benplantat    | ben-    | valoració qualitativa  |
| bescanviar    | bes-    | repetició              |
| bilingüe      | bi-     | repetició              |
| convivència   | con-    | confluència            |
| il·legible    | il-     | posició contrària      |
| immoral       | im-     | posició contrària      |
| intravenós    | intra-  | localització esp/temps |
| malviure      | mal-    | valoració qualitativa  |
| prehistòria   | pre-    | localització esp/temps |

# LA CONSTRUCCIÓ TEXTUAL

---

## ■ LA COHERÈNCIA TEXTUAL: EIX TEMÀTIC I MOTIUS SECUNDARIS ■

### ACTIVITAT 1

---

Explicació de l'origen, l'evolució i els usos d'una sèrie d'objectes i fenòmens presents en la nostra vida quotidiana.

### ACTIVITAT 2

---

Resposta oberta: l'activitat persegueix fonamentalment que l'alumne reflexione sobre el concepte de motiu secundari a partir de la pràctica proposada: continuar la redacció del text de l'activitat 1.

### ACTIVITAT 3

---

Eix temàtic: ordenança reguladora de mascotes. A partir d'aquesta idea central els motius secundaris els constituïran els aspectes que es regulen a propòsit de les mascotes:

Ms1: sobre l'entrada i permanència en els llocs públics.

Ms2: sobre la identificació i el control dels animals.

Ms3: sobre el menjar i les defecacions al carrer.

# LES EINES

Els objectius que es pretenen en aquest apartat són:

- Conèixer les consonants que corresponen als fonemes palatals sord i sonor.
- Combinar correctament dos pronoms febles.

## ■ EL FONEMA PALATAL SORD I EL FONEMA PALATAL SONOR ■

### ACTIVITAT 1

| En posició inicial                          | Entre vocals                          | En posició final           |
|---------------------------------------------|---------------------------------------|----------------------------|
| xarop, Xàtiva, Xeresa, xifra, xofer, Xúquer | bruixot, caixa, coixí, créixer, faixa | baix, calaix, coix, dibuix |

- En posició inicial de paraula escriurem x-. Ex: Xàtiva.
- Entre vocals escriurem -ix-. Ex: bruixot.
- En posició final de paraula escriurem -x. Ex: baix.

### ACTIVITAT 2

|            |          |
|------------|----------|
| xiprer     | cartoixa |
| Xàbia      | maduixa  |
| Xixona     | xuclar   |
| xeringa    | Xeraco   |
| Carcaixent | greix    |
| cuixa      | dibuix   |

### ACTIVITAT 3

| En posició inicial         | Entre vocals                       | Entre cons. i vocal   | En posició final            |
|----------------------------|------------------------------------|-----------------------|-----------------------------|
| xafar, xic, Xest, xocolate | clòtxina, despatxar, dutxa, pitxer | panxa, carxofa, Conxa | gavatx, escabetx, roig, Elx |

- En posició inicial de paraula escriurem x- . Ex: Xest.
- Entre vocals escriurem -tx-. Ex: despatxar.
- Entre consonant i vocal escriurem -x-. Ex: panxa.
- En posició final escriurem -x, -tx i -ig. Ex: Elx, escabetx, roig.

## ACTIVITAT 4

|            |         |          |
|------------|---------|----------|
| Txaikovski | xoriço  | cartutx  |
| Xavier     | això    | coixera  |
| Txernòbil  | anxova  | desig    |
| xiquet     | boig    | disbauxa |
| xocar      | capritx | lleig    |

## ACTIVITAT 5

|          |            |           |
|----------|------------|-----------|
| jardí    | assajar    | oratge    |
| gener    | batejar    | paisatge  |
| gerani   | calitja    | passejar  |
| Jeremies | companatge | pitjor    |
| Jeroni   | corretja   | projecte  |
| jersei   | desitjar   | sutge     |
| jove     | injectar   | subjecte  |
| juliol   | natja      | trepitjar |

## ACTIVITAT 6

El/la professor/a llegirà les oracions fent especial atenció a la pronúncia dels fonemes palatals. L'alumnat podrà corregir després el dictat amb el seu llibre.

## LA COMBINACIÓ BINÀRIA DE PRONOMS FEBLES

### ACTIVITAT 7

- ¡Guarda-l'hi!
- El carter te'n porta un.
- Els xiquets n'hi feien.
- Mireia, ¿els les has comprades?
- Miquel la hi escoltava.
- ¡Trau-l'en!
- ¡Conta-li'!
- La presentadora va dir-los-ho / els ho va dir.
- Laura va enviar-los-en dues / els en va enviar dues.
- Lluís s'hi ha acostumat.
- Els meus pares us n'han portats.
- L'acusat va confessar-li-ho / li ho va confessar.
- L'equilibrista hi caminava de puntetes / hi caminava pel corredor.
- El revisor els els ha demanats.
- Els clients li'n deuen molts.

## ACTIVITAT 8

---

- Va deixar-me'l.
- Van trobar-nos-hi.
- Podien comprar-los-en.
- Va pensar-s'ho.
- Va vendre'ls-ho.
- Va prometre-vos-els.
- Va encomanar-los-les.
- Volien remetre'ns-la.
- Va veure-vos-hi.
- Va utilitzar-la-hi.

## ACTIVITAT 9

---

- ¡Ens n'anem!
- La professora de dibuix la utilitza molt, la pissarra.
- ¡Escriu-li'!
- Se m'ha acabat la tinta de la impressora.
- ¿Us n'anireu prompte demà?
- El xiquet volia demanar-los-el.
- Li l'he aconseguit.
- Us hi convidava.
- Te'ls havia encomanats.
- N'hi va traure una.

## ACTIVITAT 10

---

- Confirma'ls-ho.
- Corregiu-los-el.
- Te l'havia imprés.
- L'hi va trobar.
- Van endur-se'l.
- S'ho va pensar.
- Treia-l'en.
- Estudia-te-la.
- Confessa'ns-els.
- Us n'han deixat tres.

# ELS PARLANTS

---

## ■ LA LLENGUA EN ELS MITJANS DE COMUNICACIÓ

---

### ACTIVITAT 1

---

La finalitat d'aquest test és que l'alumne/a reflexione sobre l'ús del valencià en els mitjans de comunicació.

### ACTIVITAT 2

---

La finalitat d'aquesta activitat és que els/les alumnes posen en comú les respostes del test de l'activitat anterior amb les de la resta dels companys/es i realitzen una valoració dels resultats obtinguts.

### ACTIVITAT 3

---

La finalitat d'aquesta activitat és que els/les alumnes elaboren, amb l'ajuda del professor/a una enquesta sobre el percentatge d'ús de les dues llengües oficials de la Comunitat en l'àmbit dels mitjans de comunicació. Aquesta enquesta es passarà en aquests quatre llocs de l'esmentat àmbit: en un diari, en una emissora de ràdio, en una cadena de televisió i en una empresa d'Internet. Amb els resultats obtinguts el grup-aula elaborarà una estadística global a propòsit de l'ús del valencià en els mitjans de comunicació.

# EL TALLER LITERARI

---

## ■ LA POESIA: ELS RECURSOS RETÒRICS

---

### ACTIVITAT 1

---

La finalitat d'aquesta activitat és que l'alumne/a s'adone del fet que allò que caracteritza el llenguatge literari és l'expressivitat dels recursos retòrics que el conformen. A més, a partir d'un exemple que els proposem del registre col·loquial *Pepa és un plom* l'alumne/a podrà entendre millor la força expressiva del llenguatge literari adonant-se del fet que el registre que ell usa habitualment, el col·loquial, també és força expressiu per l'abundant presència de recursos retòrics de tot tipus.

### ACTIVITAT 2

---

Els recursos retòrics que apareixen en el poema *L'equivalent* de Joan Vinyoli són els següents:

- **Recursos sintàctics:** apareixen nombrosos encavalcaments, bàsicament abruptes, que afavorixen el sentiment de neguit i inquietud que l'emissor vol transmetre. Els encavalcaments es troben entre els versos 2 i 3, 4 i 5, 5 i 6, 6 i 7, 11 i 12.
- **Recursos semàntics:** el recurs més reiterat és el de la metàfora, que ocupa la part central del poema i que és utilitzada en referir-se a la nit, al dia, a l'hivern, a la primavera, a l'estiu i a la tardor. Finalment l'emissor s'autodefinix mitjançant una metonímia: «*diré Joan carregat de foscuries*», la contigüïtat es basa en el fet que els sentiments negatius que l'emissor ha expressat en el poema aboquen a la foscor d'ànim que es manifesta en aquest vers.

### ACTIVITAT 3

---

Resposta oberta. La finalitat d'aquesta activitat és provocar l'alumne/a cap a la creació literària. Per afavorir aquesta tasca li oferim l'estructura del poema treballat en l'activitat anterior perquè a partir d'ell, l'alumne/a transmeta la seua visió personal de la nit, el dia, les estacions de l'any i la percepció de si mateix.

# LA NOSTRA HISTÒRIA LITERÀRIA

## LA POESIA EN LA SEGONA MEITAT DEL S. XX

### QÜESTIONS SOBRE ELS TEXTOS

#### TEXT I

- a) En aquest cas es tracta del fenomen de la polisíndeton que consisteix en la repetició excessiva de la conjunció i. Apareixen expressions reiterades com : i va passar la guerra/ i va acabar la guerra, esperant el seu fill/ i esperava el seu fill; que configuren una estructura basada en el paral·lelisme. En general, aquestes reiteracions serveixen per remarcar la suma de la desesperació, el procés de pèrdua de l'esperança, expressada en un llenguatge planer que s'accentua amb la repetició de la conjunció i.
- b) Resposta oberta.

#### TEXT II

- A) En general, com ja hem comentat, es tracta de trobar l'equilibri entre la realitat i el desig. La realitat s'expressa com la: "deleirosa sofrença dels dies", que s'ha d'alimentar amb successives insubmissions i s'ha de resoldre mitjançant la força de la paraula, símbol de la vida, de l'home...

### ACTIVATAT 1

CRIT I NIT (Consiros cant e planc e plor. Guillem de Bergadà)

Consiros cant e planc e plor.

Guillem de Bergadà

LES famílies de dol per a tota la vida. (Semàntic)

La guerra, la postguerra... Recorde aquella mare (Sintàctic: encavalcament)

que no li varen dir que el fill havia mort ( encavalcament)

en el front de Terol: simplement li digueren (encavalcament)

«ha desaparegut». I va passar la guerra (encavalcament)

esperant el seu fill. I va acabar la guerra (Fonètics: al·literació. Sintàctics: polisíndeton i encavalcament)

i esperava el seu fill. I va parar la taula,

li va posar també llençols nous en el llit,

i esperava a la porta. No ha sabut res del fill.

¿Mori? No s'ha sabut. Sols, desaparegut. (Pragmàtic:interrogació retòrica)

Es va tancar en casa amb pany i clau. Recorde (Sintàctic: encavalcament)

els seus crits. Els veïns tocaven a la porta,

i no obria la porta. ¿On estava el seu fill? (Pragmàtic:interrogació retòrica)

Si fou mort, ¿on fou mort? Oh, coses de la guerra! (Pragmàtic: interrogació i admiració retòriques)

Qui va a saber això! Les famílies de dol (Sintàctic: encavalcament. Pragmàtic: admiració retòrica)

per a tota la vida. La guerra, la postguerra... (Sintàctic: enumeració)

13

Visc

amb

almoïna

de

viure.

(Sintàctic: trencament del vers. Semàntic: amb almoïna de viure -hipèrbole)

cerco el crit al bell mig dels signes de la solitud, ( Semàntic:metàfora antropomòrfica)  
la delerosa sofrença dels dies (Semàntic: metàfora)  
abrandant-me la presència salabrosa (Semàntic: metàfora)  
de  
    totes,  
        totes  
            les  
                insubmissions. Sintàctic: trencament del vers)

La vida, l'home.  
                    Sols això em cal  
per trobar la vida al (Sintàctic:Encavalcament)  
                    bell  
                        mig  
                            dels  
                                mots. (Sintàctic: Trencament del vers i semàntic:metàfora antropomòrfica)  
M. Garcia Grau (1989): *La veu assedegada*

---

## EL BLOC D'ANNA I XAVI

---

### ■ SIDA, L'AGONIA D'ÀFRICA

---

#### PROPOSTES PER A HUI

---

L'eix temàtic clar del text és el gran problema de la SIDA a Àfrica. El principal motiu secundari que comunica el text és el perill que la SIDA puga col·laborar en el ressorgiment d'altres malalties.



# UNITAT 7

## ELS DRETS DELS CONSUMIDORS

### ■ UNA CAUSA, UN PERSONATGE: UCE

Es desenvolupa amb aquest apartat la competència social i ciutadana.

#### ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

### ELS MISSATGES

Els objectius didàctics d'aquesta unitat són:

- a) Conèixer i defensar els drets que té com a consumidor/a a l'hora de comprar.
- b) Reflexionar sobre la importància d'actuar com a consumidor/a responsable.
- c) Analitzar i interpretar els missatges que la societat de consum produïx.
- d) Valorar la importància d'associar-se.

### ■ EDUCACIÓ DEL CONSUMIDOR

#### ACTIVITAT 1

|                                                                                                     | V | F |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|
| La llei prohibeix utilitzar d'aliments qualsevol additiu que no figure en les llistes del Ministeri | X |   |
| Es prohibeix la venda d'aliments quan no conste als envasos tota la informació                      | X |   |
| La publicitat falsa o enganyosa serà sancionada com a frau                                          | X |   |
| El tiquet no permet controlar si el preu pagat ha sigut el correcte                                 |   | X |
| Tots els productes hauran de dur la data de producció i la de caducitat                             | X |   |
| Els consumidors tindran dret de representació mitjançant les associacions                           | X |   |
| Cap consumidor podrà fer una reclamació o denúncia                                                  |   | X |
| Es podrà fer una reclamació quan el consum d'un producte pose en perill la salut                    | X |   |
| Per a fer una reclamació no cal saber exactament què es reclama                                     |   | X |
| Si no s'arriba a una solució amb el venedor, no cal acudir a cap associació de consumidors          |   | X |

## ACTIVITAT 2

---

Resposta oberta.

## ACTIVITAT 3

---

- ¿El venedor té l'obligació de donar-nos el tiquet de compra, o això depèn de la voluntat de cada comerciant?
- Per a saber si un producte es pot consumir, ¿tenim prou amb la paraula del venedor o per llei tot producte ha de dur una informació detallada sobre les seues característiques?
- Per fer una reclamació, ¿cal disposar de les factures, el certificat de garantia, etc. o és suficient omplir un full de reclamacions amb les nostres dades personals?

## ACTIVITAT 4

---

Resposta oberta.

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumne/a s'adone que el consum exagerat és una característica de la societat actual, i la publicitat n'és causa i resultat. Per això caldrà:

- Analitzar críticament els missatges i anuncis dels diferents mitjans de comunicació.
- Reflexionar sobre el valor dels diners: els pressupostos, els impostos, les factures, etc.
- Conèixer i saber interpretar el llenguatge de les etiquetes, fullets d'instruccions, factures, rebuts, etc.
- Valorar econòmicament les ofertes existents per a ocupar el temps d'oci i ser crítics davant d'aquestes ofertes.

Per a completar l'activitat seria interessant realitzar una pluja d'idees sobre activitats de temps lliure que no requerisquen cap despesa.

# LES PARAULES

Els objectius que es pretenen en aquest apartat són:

- Ampliar el vocabulari sobre les menjades i els menjars.
- Formar correctament paraules compostes.

## ■ LES MENJADES I ELS MENJARS

### ACTIVITAT 1

Resposta oberta. Els/les alumnes hauran de redactar una recepta seguint les característiques de la tipologia textual instructiva.

### ACTIVITAT 2

Pizza, postres, mousse, llentilles, allipebre, caragolada, rostit, allioli, crema catalana.

### ACTIVITAT 3

Resposta oberta. Es pretén conèixer els hàbits alimentaris de l'alumnat i segons les respostes el/la professor/a podrà parlar a l'alumnat sobre la dieta més correcta.

### ACTIVITAT 4

- una fideuà: fideus, brou de peix, gambes, oli, sal, calamars, safrà, nyora, calder, cullerot...
- un allipebre: anguiles, creïlles, aigua, oli, sal, calder, safrà, cullerot...
- una paella amb verdura d'estiu: arròs, sal, oli, safrà, pebre roig, bajoca, garrofó, fesols, pollastre...
- els pastissos de moniato: moniato, farina, sal, aigua, forn, safata...
- l'arnadí: carabassa, sucre, pinyons, cassola de fang, forn...

### ACTIVITAT 5

Les paraules que han de buscar són: enllardar, trinxar, amanir, gratinar, picar, macerar, lligar, ofegar, sofregir, escabetxar.

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| E |   | P | R | A | X | N | I | R | T |
| N | S | I |   |   |   |   | L |   |   |
| L |   | C |   |   | R |   | L | R |   |
| L |   | A | A | M | A | N | I | R |   |
| A |   | R |   | B | R | G | G |   | O |
| R |   |   |   |   | E |   | A |   | F |
| D |   |   |   | R | C | T | R |   | E |
| A |   |   | F |   | A |   | X |   | G |
| R |   | O |   |   | M |   |   | A | A |
|   | S | G | R | A | T | I | N | A | R |

#### Dita

La crema, ben cremada, a xics i grans agrada.

■ LA COMPOSICIÓ DELS MOTS

ACTIVITAT 6

|                                                       |                                            |                                                         |
|-------------------------------------------------------|--------------------------------------------|---------------------------------------------------------|
| Nom + Nom                                             | Nom + Adjectiu                             | Verb + Nom                                              |
| autopista, ferrocarril,<br>radionovel·la, terratrèmol | bonaventura, celobert,<br>migdia, milhomes | escalfacadires, gratacel,<br>guardabarrera, ploramiques |

ACTIVITAT 7

| Primer component | Segon component | Nom compost       |
|------------------|-----------------|-------------------|
| hispa            | americà         | hispanoamericà    |
| agre             | baix            | agredolç          |
| cama             | brut            | camatort          |
| cap              | dolç            | capbaix           |
| cara             | infantil        | carabrut          |
| clar             | llarg           | clarivident       |
| grec             | parlant         | grecoromà         |
| llengua          | poderós         | llenguallarg      |
| maternal         | romà            | maternoinfantil   |
| tot              | tort            | totpoderós        |
| valencià         | vident          | valencianoparlant |

ACTIVITAT 8

|              |             |
|--------------|-------------|
| Audiovisual  | Guarda-roba |
| Barba-roig   | Labiodental |
| Carvendre    | Malnom      |
| Després-demà | Pèl-llarg   |
| Escuradents  | Penya-segat |
| Fotocòpia    | Sud-oest    |

# LA CONSTRUCCIÓ TEXTUAL

## ■ LA COHERÈNCIA LÈXICA I LA COHERÈNCIA VERBAL ■

### ACTIVITAT 1

Resposta oberta: la finalitat és que els alumnes repassen, des d'una perspectiva textual, els conceptes explicats i els identifiquen a partir del text proposat. Els conceptes són: sinònim, antònim i la relació hiperonímia/hiponímia.

### ACTIVITAT 2

La finalitat d'aquesta activitat és que els alumnes identifiquen les formes de passat que apareixen en el text *Les coses clares i el xocolata espés*. Tenint en compte que tots els verbs estan en passat, les formes utilitzades són:

- pretèrit perfet simple: crearen, hi hagué, es relacionà, es discutí, fou.
- pretèrit perfet perifràstic: va fer, va crear.
- pretèrit imperfecte: consumia, es queixava, donava, trencava.
- I la forma passiva: fou deguda.

### ACTIVITAT 3

L'expressió «*Les coses clares i el xocolata espés*» significa que a l'hora d'expressar-nos hem de ser clars i evitar les ambigüitats perquè la comunicació es produïska en condicions òptimes. Podem recordar la coneguda regla de les tres C –claredat, concisió i correcció–. Com a conseqüència, aquesta frase feta s'utilitzarà en les situacions comunicatives en què l'emissor manifesta o reclama claredat expositiva.

# LES EINES

Els objectius que es pretenen en aquest apartat són:

- Utilitzar correctament les consonants que corresponen al fonema lateral.
- Emprar adequadament els pronoms relatius.
- Conèixer la diferència entre perquè, per què, i per a què.

## ■ LES CONSONANTS L / L·L / LL / TL / TLL

### ACTIVITAT 1

Legal – il·legal  
Legible – il·legible  
Legítim – il·legítim  
Les – il·lés  
Lícit – il·lícit  
Limitat – il·limitat  
Localitzable – il·localitzable  
Lògic – il·lògic

### ACTIVITAT 2

|                        |                       |
|------------------------|-----------------------|
| Labial – llavi         | Lectura – llegir      |
| Laboral – llavor       | Liberal – lliure      |
| Lacrimonial – llàgrima | Lingüística – llengua |
| Lacti – llet           | Literatura – lletra   |
| Lacunar – llac         | Local – lloc          |

### ACTIVITAT 3

|            |         |          |
|------------|---------|----------|
| atlàntic   | bitllet | clavell  |
| col·lapsar | còlera  | colla    |
| espatla    | línia   | milió    |
| mol·lusc   | motle   | novel·la |
| ratlla     | rotllo  | rovell   |

## ACTIVITAT 4

- Adela llegia una novel·la que relatava la relació idíl·lica entre una violoncel·lista i un il·lustre músic de Brussel·les.
- La damisel·la celebrava tranquil·la i amb il·lusió la solució del problema.
- Han tancat el goril·la en una cel·la metàl·lica molt il·luminada que han instal·lat en l'última parcel·la del zoo.
- Camil·la quedà al·lucinada i pàl·lida quan li mostraren els resultats de les anàlisis de la seua al·lèrgia al pol·len.
- Hem sol·licitat la col·laboració de l'excel·lentíssim alcalde gal·lès en el col·loqui sobre la varicel·la.
- La pel·lícula contava la situació il·legal d'un novel·lista pusil·lànim que tenia la intenció de rebel·lar-se contra les accions bèl·liques.
- Han instal·lat un satèl·lit de forma il·lícita prop de la lluna.
- Raül ha classificat la seua col·lecció de mol·luscos, però no entenc les anotacions perquè la seua cal·ligrafia és terrible.

## ELS PRONOMS RELATIUS

## ACTIVITAT 5

- No m'agrada que arribes tard a les reunions que t'he programat. (conjunció / relatiu)
- El programa que has presentat té uns apartats que semblen ambigus. (relatiu / relatiu)
- Vull que em tornes els llibres que et vaig deixar la setmana passada. (conjunció / relatiu)
- Espere que haja trobat el museu amb les indicacions que li vaig donar. (conjunció / relatiu)
- Enric considerava que l'ajuntament no havia pres seriosament la denúncia que va presentar contra el regidor de medi ambient. (conjunció / relatiu)
- El periodista va comentar que les informacions que havien aparegut al diari que isqué el dissabte eren errònies. (conjunció / relatiu / relatiu)
- Els alumnes que han proposat les activitats extraescolars que s'han de realitzar aquest trimestre no han tingut en compte que les festes del poble tenen lloc al més d'abril. (relatiu / relatiu / conjunció)

## ACTIVITAT 6

- El seient des d'on veig el partit està molt ben situat.
- Els amics en qui confiava m'han defraudat.
- Ha plogut molt cosa que és beneficiosa per als cultius.
- He trobat a l'aeroport l'amic que em presentares l'estiu passat.
- Ja m'he comprat la llana amb què em faré el jersei de mànega llarga.
- La casa on vivim és llogada.
- La pel·lícula que van estrenar ahir ha obtingut molts premis.
- Les raons per què va abandonar el lloc de treball són personals.
- No estudies gens per la qual cosa suspendràs l'examen.
- Presenta'm els amics amb qui te'n vas a Granada.

## ACTIVITAT 7

---

- M'he comprat una bicicleta el **quadre de la qual** és d'alumini.
- La catedral **les gàrgoles de la qual** representen animals mitològics està a París.
- Han dut el material amb què treballarem en tecnologia.
- M'han regalat unes ulleres de sol els cristalls de les quals són grocs.
- Els arbres les fulles dels quals cauen a la tardor són de fulla caduca.
- Ha insultat el seu veí, cosa que és molt desagradable.
- El llibre de la prestatgeria les tapes del qual són de cuir era del meu besavi.

## ACTIVITAT 8

---

- El restaurant on / en el qual / en què paràrem a dinar feia unes costelles amb mel molt bones.
- Es troba en una situació a la qual / a què no està acostumat.
- Ja he trobat el xic al qual / a qui li havia deixat els apunts.
- L'armari on / en el qual / en què guardàvem els documents era molt antic.
- L'aula de dibuix el responsable de la qual era Pau estava molt desordenada.
- La cançó que / la qual vam escoltar ahir i la que hem escoltat hui són molt paregudes.
- La història era molt trista, la qual cosa / cosa que em va fer plorar.
- La sala on / en la qual / en què ens reuníem tenia unes cortines de vellut.
- No entenc les raons per les quals / per què es barallaren.
- Pots vindre amb el tren que / el qual ix a les tres o amb el que ix a les tres i mitja.

## ACTIVITAT 9

---

- ¿Per què no has vingut aquest matí? (interrogatiu)
- Encara no entenc el **perquè** de la teua decisió. (substantiu)
- Explica'm les raons **per què** has fet això. (relatiu)
- Em deixà els guants **perquè** feia molt de fred. (causal)
- No sé **per a què** servix aquest aparell. (finalitat)
- He vingut **perquè** em donaren el regal. (final)
- Ja sé el **perquè** de tanta pressa. (substantiu)
- Et necessite **perquè** m'ajudes a pujar les caixes allà dalt. (finalitat)
- No sé **per què** no m'has contat el teu problema. (interrogatiu)
- Aquests són els motius **per què** s'han manifestat els estudiants. (relatiu)
- ¿Per a què vols eixe got? (finalitat)
- No vindrà sa mare a la reunió **perquè** no l'han avisada. (causal)

# ELS PARLANTS

---

## ■ LA LLENGUA EN L'ÀMBIT ACADÈMIC

---

### ACTIVITAT 1

---

La finalitat d'aquest test és que l'alumne/a reflexione sobre l'ús del valencià en l'àmbit acadèmic, especialment en l'institut.

### ACTIVITAT 2

---

La finalitat d'aquesta activitat és que els/les alumnes posen en comú les respostes del test de l'activitat anterior amb les de la resta dels companys/es i realitzen una valoració dels resultats obtinguts.

### ACTIVITAT 3

---

La finalitat d'aquesta activitat és que els/les alumnes elaboren, amb l'ajuda del professor/a, una enquesta sobre el percentatge d'ús de les dues llengües oficials de la Comunitat en l'àmbit acadèmic. Aquesta enquesta es passarà en aquests quatre grups de l'essentat àmbit: professorat, alumnat, personal no docent (secretaria i consergeria) i en les relacions socials (AMPA, relacions amb altres centres...) Amb els resultats obtinguts el grup-aula elaborarà una estadística global a propòsit de l'ús del valencià en l'àmbit acadèmic.

# EL TALLER LITERARI

---

## ■ EL TEATRE COM A ESPECTACLE

---

### ACTIVITAT 1

---

La finalitat d'aquesta activitat és que els/les alumnes representen el text *Tres diàlegs de bruixes* d'Empar de Lanuza, que els proposem. Es tracta que s'acosten al concepte de teatre com a espectacle, ja que en el curs anterior treballàrem el teatre com a text literari. Concretament, la proposta consistix en el fet que per grups han de formar una companyia de teatre amb el director/a , actors/actrius , encarregats/des de l'espai escènic, del vestuari i maquillatge i de la música i efectes especials. Per a desenvolupar adequadament aquestes tasques, al llibre els oferim una sèrie de consells al respecte, al final del text.

# LA NOSTRA HISTÒRIA LITERÀRIA

---

## ■ EL TEATRE EN LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XX

---

### QÜESTIONS SOBRE ELS TEXTOS

---

#### TEXT I

a) L'experiment cal situar-lo en el marc de la veritable representació de la mort:

- "L'únic que m'interessa és l'estudi del comportament humà!"
- "Quina ocasió tan excepcional per dur a terme el meu experiment! Aneu a morir de la mateixa manera que el meu personatge! La ficció es retira, vençuda per la realitat!"

b) Resposta oberta.

### ACTIVITAT 1

---

Resposta oberta, en tot cas, es podria plantejar la representació en classe. Se'ls podria orientar amb sèries televisives per a joves, actors coneguts, música de moda...

## EL BLOC D'ANNA I XAVI

---

## ■ RECLAMACIONS A L'OFICINA DEL CONSUMIDOR

---

### PROPOSTES PER A HUI

---

Sinonímia: en les paraules denúncia / reclamació.



# UNITAT 8

## PRECAUCIÓ NO ÉS COVARDIA

### ■ UNA CAUSA, UN PERSONATGE: FERNANDO ALONSO

Es desenvolupa amb aquest apartat la competència social i ciutadana.

#### ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

### ELS MISSATGES

Els objectius didàctics d'aquesta unitat són:

- a) Valorar la importància que té el respecte de les normes i senyals de trànsit i interpretar el coneixement del seu significat.
- b) Inculcar en l'alumnat el sentit de la responsabilitat, referit a la conducció de bicicletes i ciclomotors.

### ■ EDUCACIÓ DEL CONSUMIDOR

#### ACTIVITAT 1

|                                                                                                     | V | F |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|
| Sembla que ser dona o home és irrellevant a l'hora d'analitzar els accidents                        | X |   |
| La majoria de les víctimes dels accidents de trànsit són dones                                      |   | X |
| El jove propens a accidents assumix actituds temeràries                                             | X |   |
| Ser home és ser competitiu i temerari, segons la nostra societat                                    | X |   |
| No hi ha actituds afavoridores d'accidents                                                          |   | X |
| L'excés de velocitat, l'alcohol i la fatiga per cansament són circumstàncies afavorides d'accidents | X |   |
| Segons la publicitat, l'home vol un cotxe confortable i la dona un cotxe potent                     |   | X |
| Les dones són el principal grup de risc en els accidents                                            |   | X |
| El model masculí tradicional és un aventurer omnipotent                                             | X |   |
| Les actituds de prudència poden ser avaluades com a signe de debilitat i covardia                   | X |   |

## ACTIVITAT 2

---

Resposta oberta.

## ACTIVITAT 3

---

- A l'hora d'informar sobre els accidents de trànsit, ¿s'esmenten les diferències per sexe o sols es fa al·lusió a «persones»?
- ¿El jove assumix actituds temeràries al volant perquè espera l'aprovació del seu grup, o l'opinió de la colla l'importa molt poc?
- Les actituds de prudència, ¿es consideren «comportaments masculins» o són signe de debilitat i covardia?

## ACTIVITAT 4

---

Resposta oberta.

L'objectiu d'aquesta activitat és sensibilitzar els/les adolescents sobre els riscos de la circulació.

- Si l'alumnat tria l'opció primera, caldrà que identifique les causes principals d'accidentalitat, sobretot les relatives al grup de risc de dotze - setze anys, per a poder raonar la resposta.
- En la segona opció caldrà incidir en la responsabilitat i prudència en l'ús de les vies de comunicació no sols com a viatger, sinó també com a vianant.
- En la tercera opció hom ha de reconèixer la necessitat de complir les normes de circulació com a mitjà per a prevenir els accidents de trànsit.

És important que l'alumnat conega i practique les normes i instruccions de socorrisme i primers auxilis en cas d'accidents. Per tant, també es podran fer activitats al respecte.

# LES PARAULES

---

Els objectius que es pretenen en aquest apartat són:

- Ampliar el vocabulari sobre el trànsit i la conducció.
- Reconèixer paraules habilitades en una altra categoria gramatical.

## ■ EL TRÀNSIT

---

### ACTIVITAT 1

---

Resposta oberta. Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat faça un treball de recerca sobre l'educació vial i redacte un text explicatiu que serà exposat a classe oralment.

### ACTIVITAT 2

---

Balcó, fanal, claveguera, edifici, façana, aparador, muralla, xofer.

### ACTIVITAT 3

---

Velocitat màxima 100 km/h (1), Precaució zona escolar (2), Stop (3), Perill pas a nivell (4), Prohibit circular (5), Cedit el pas (6), Final de prohibició (7), Perill (8), Velocitat recomanada 70 km/h (9), Prohibit estacionar (10), Prohibit girar a la dreta (11), Direcció prohibida (12).

### ACTIVITAT 4

---

Bateria (14), bugia (5), cadena (17), comptakilòmetres (7), embragatge (4), forquetes (9), fre davanter (8), fre de peu (11), intermitents (1), llanta (16), llum (18), manillar (6), motor (13), parafang (2), pneumàtic (10), reposapeus (12), seient (3), tub d'escapament (15).

### ACTIVITAT 5

---

- El MOPU està construint moltes rodones a les carreteres perquè els automobilistes alentin la seua conducció.
- Felip va tindre una avaria a l'autovia i va haver de posar els triangles de perill.
- En arribar a la cruïlla va tindre una col·lisió per no respectar el senyal d'stop i cometre una imprudència.
- El transeünt va creuar el carrer sense mirar el color del semàfor.
- Va rebentar la roda de l'automòbil i va parar a l'andana per buscar el gat i canviar-la.

## ACTIVITAT 6

Les paraules que han de buscar són: aturar, conduir, semàfor, creuar, vorera, engegar, col·lisió, transeünt, avaria, encreuament.

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
|   |   |   |   |   |   | R | A | R | U | T | A |
|   | C | O | N | D | U | I | R |   | N | R |   |
|   |   | I |   |   |   |   |   |   |   | A |   |
|   |   | S | R | O | F | A | M | E | S | N |   |
|   |   | I |   |   |   | A |   |   |   | S |   |
|   |   | L | R | A | U | E | R | C |   | E |   |
|   |   | L |   | E | V |   |   |   |   | U |   |
|   | V | O | R | E | R | A |   |   |   | N |   |
|   |   | C |   |   |   |   | R |   |   | T |   |
|   | N |   |   |   |   |   |   | I |   |   |   |
| E | N | G | E | G | A | R |   |   | A |   |   |

### Recomanació

En un accident, si portem el casc tindrem moltes possibilitats de salvar la vida.

## L'HABILITACIÓ

### ACTIVITAT 7

Resposta oberta. Us oferim un exemple per a cada paraula.

- Menjar **dolç**: Ma mare ha fet un dolç de carabassa per a les postres.
- **Esmorzar**: L'esmorzar és a les deu i mitja.
- El **segon** pis: He arribat el segon a la meta.
- Volkswaguen **Golf TDI**: Vull comprar-me un Golf TDI però no tinc prou diners.
- Una **rosa**: Necessite una cartolina rosa.
- Fet (fer): El treball ben fet sempre és recompensat.
- **Corrent** (córrer): Està cansat perquè ha pujat corrent les escales.
- Edifici **alt**: L'alt de la classe és Andreu.
- Vull cridar **però** no puc: Sempre troba algun però a tot el que li proposes.
- Full **diari**: Raimon compra el diari tots els dies.

### ACTIVITAT 8

- He comprat un **Miró**: nom propi habilitat com a comú.
- Vull estudiar l'**italià**: adjectiu habilitat com a substantiu.
- L'**estudiant** va comprar molts llibres: gerundi habilitat com a substantiu.
- Té un mocador **carabassa**: substantiu habilitat com a adjectiu.
- No sabia dir-te el **perquè** de la seua decisió: conjunció habilitada com a substantiu.
- ¿Quin **ample** té eixa porta?: adjectiu habilitat com a substantiu.
- Vaig a prendre una **tònica**: adjectiu habilitat com a substantiu.
- Jo sóc de la quinta del **setanta-dos**: numeral habilitat com a substantiu.
- És un **ignorant**: gerundi habilitat com a substantiu.
- Li han regalat un **audi**: nom de marca habilitat com a substantiu.

# LA CONSTRUCCIÓ TEXTUAL

## ■ PREPAREM LA REDACCIÓ

### ACTIVITAT 1

Resposta oberta: la finalitat és que els alumnes reflexionen sobre els hàbits a l'hora d'iniciar la redacció d'un text.

### ACTIVITAT 2

#### UN CONSELL

(3) Una vegada vaig fer la tertúlia amb tortugues i papagais. Era excessiu. Els papagais començaren a parlar, les tortugues els feien més cas que no a mi i jo em vaig sentir molt malament.

(2) Tu arribes i comproves que no hi ha ningú. Aleshores, el millor que pots fer és donar un nom a cada animal i començar a parlar a aquell que et sembla més simpàtic. Si hi ha pingüins, a un pingüí. Si no, per exemple, a una mona o a qualsevol animal relativament tranquil. A una sargantana o a una mosca no, perquè són difícils de seguir i això desballesta molt. Tu et poses a comentar coses amb ell des del primer dia i així no corres el risc de trobar-te fent-ho com un ximple quan comences a tindre el cap torrat.

(4) I no feu conversa amb animals que després us haureu de menjar. És dolorós. I si no és dolorós, pot ser pitjor. Un naufrag havia estat parlant amb un cranc i se'l menjà després. Quan arribaren a salvar-lo, malgrat l'excel·lent àpat que li donaren al vaixell, intentà devorar el contramestre.

(1) El perill de tornar-te boig quan naufragues a soles és real, encara que a mi no m'ha quedat clar si molts naufrags bojos no ho eren ja abans de naufragar. Perill, n'hi ha, ja us ho dic, per això, cal començar de seguida. M'explicaré. No es tracta de tornar-se boig a posta, sinó de començar a fer assenyadament, amb el cap ben clar, aquelles coses que pots acabar fent si comences a enfollir.

Josep V. Marqués: Amors impossibles. Ed 3 i 4.

### ACTIVITAT 3

Resposta oberta: la finalitat d'aquesta activitat és remarcar la importància de la introducció i la cloenda en l'estructura d'un text, tant des del punt de vista de l'organització de la informació com pel que fa al contingut.

# LES EINES

Els objectius que es pretenen en aquest apartat són:

- Conèixer les consonants que corresponen al fonema vibrant simple i al fonema vibrant múltiple.
- Utilitzar correctament la grafia H.
- Emprar correctament les preposicions.

## ■ LES GRAFIES R / RR

### ACTIVITAT 1

| R simple                                                                                          | R múltiple                                                                                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|
| carreró, obrellaunes, esquiol, suprarenal, mar, sàtir, tèrmic, tresor, veredicta, motor, preromà. | carreró, rígid, rellotge, eradicar, suprarenal, rodatge, terrassa, ràfega, arròs, preromà. |

### ACTIVITAT 2

|           |           |            |
|-----------|-----------|------------|
| rivalitat | torró     | graciós    |
| infraroig | cadira    | demanar    |
| narrador  | arbre     | rossinyol  |
| banyera   | passejar  | arruïnar   |
| llibre    | arraconar | fera       |
| por       | carrossa  | ortografia |
| robatori  | cambrà    | feinejar   |
| extraradi | tisores   | aterrir    |

### ACTIVITAT 3

- Aquest mes de febrer el pintor s'ha fet un autoretrat.
- El vicerector de la universitat de França ha vingut a la nostra ciutat per a parlar amb el doctor en enginyeria sobre la construcció d'un aqüeducte.
- El meu germà m'ha comprat unes arracades d'or pel meu aniversari.
- Anàrem d'excursió i per berenar portàrem un entrepà de pernil i formatge.
- Per a fer un creuer pel riu m'he comprat una gorra roja.
- Maria ha llogat una casa a l'extraradi de la ciutat.
- Albert, el meu professor de literatura, ha guanyat el primer premi de narrativa.
- He de fer unes caretes de rata per al festival de primavera.

### ACTIVITAT 3

El/la professor/a llegirà les oracions fent atenció a la pronúncia dels fonemes vibrants. Després l'alumnat podrà corregir el dictat amb el seu llibre.

### ACTIVITAT 5

ahir / ayer  
cacauet / cacahuete  
coet / cohete  
ham / anzuelo  
harmonia / armonía  
hendecasil·lab / endecasilabo  
hissar / izar  
hivern / invierno  
orfe / huérfano  
orxata / horchata  
os / hueso  
ou / huevo  
subhasta / subasta  
truà / truhán

### ACTIVITAT 6

- Manel ha vingut esta vesprada a ma casa.
- ¡Hala, mira! ¡Un pardalet amb l'ala ferida!
- La infermera m'ha embenat la mà i ha tranquil·litzat ma mare.
- ¡Eh! ¡Ja he trobat el que buscava!
- S'ha produït un accident prop de sa casa.
- Ja us ho vaig dir: «o eixim prompte o no arribarem a l'hora».
- Hem comprat un regal i em proposen que el done jo.
- He anat a l'escola i hi he vist la meua amiga.
- ¡Oh! No ho he encertat.

### ACTIVITAT 7

- A l'hivern no abellix beure orxata de xufa.
- Ahir coneguí un xiquet orfe en la subhasta de vehicles.
- El truà menjava dos ous fregits i un plat de cacauets.
- Tothom aplaudia mentre issaven la bandera al compàs de la marxa que tocava l'orquestra filharmònica.
- Han prohibit l'entrada a la sala dels menhirs del museu de Maó.
- Li han donat l'enhorabona al pirotècnic per l'exhibició de coets.

## ■ LES PREPOSICIONS

---

### ACTIVITAT 8

---

- Els meus veïns ara residixen a Santander en un xalet amb garatge.
- Per postres em demanaré nous amb nata.
- Farem l'excursió a la muntanya amb bicicleta.
- Per a fer aquests gerros treballa el fang amb les mans.
- Hem quedat amb els teus cosins per anar al monestir.
- En acabar eixe informe passa pel meu despatx.
- En aquest poble sempre fa molt de fred al matí.
- Si pugeu a aquella muntanya veureu el mar.
- Trobaràs les claus en un calaix del moble que hi ha al dormitori.
- No recorde en quina classe està l'ordinador.

### ACTIVITAT 9

---

- A l'estadi hi havia cap a cinc mil persones per a veure el partit.
- ¡Acompaña'l cap aquell museu!
- Anant cap a València trobareu la presó de Picassent.
- Aneu cap allà i trobareu la secretaria.
- Aniré a Sitges per a visitar els teus pares.
- Aquest ungüent és bo per a les cremades.
- El dinar serà cap a la una del migdia.
- Els lladres entraren per la finestra.
- Em queda un treball per a fer.
- Farem la setmana cultural per febrer.
- Han acabat l'autovia fins a Moixent.
- Heu d'arreglar fins a dues-centes signatures.
- La professora ha explicat fins aquest tema.
- No el veuré fins a la nit.
- No tinc temps ni per a eixir.
- Talla la cartolina fins aquí.

## ACTIVITAT 10

---

- Amb eixes paraules s'exposa que li trenquen la cara.
- Els sindicats estaven d'acord que renovaren la llei d'educació.
- Es queixa que anem sempre als mateixos llocs.
- Es retarden a pagar el segon termini de l'assegurança del cotxe.
- ¿Et recordes de la data del meu aniversari?
- Irene ajudava a pintar les reixes de les finestres.
- Ja m'ocuparé de comprar el peix per al sopar.
- Ma mare m'amenaçà de llevar-me la game boy.
- Neus s'ha exposat al sol sense la protecció adequada.
- ¡Pensa en les conseqüències abans de fer això!
- Pep es contenta amb un sol regal.
- S'entossudí que aquella era la millor manera de fer el treball.

# ELS PARLANTS

---

## ■ LA LLENGUA EN L'ÀMBIT COL·LOQUIAL

---

### ACTIVITAT 1

---

La finalitat d'aquest test és que l'alumne/a reflexione sobre l'ús del valencià en l'àmbit col·loquial.

### ACTIVITAT 2

---

La finalitat d'aquesta activitat és que els/les alumnes posen en comú les respostes del test de l'activitat anterior amb les de la resta dels companys/es i realitzen una valoració dels resultats obtinguts.

### ACTIVITAT 3

---

La finalitat d'aquesta activitat és que els/les alumnes elaboren, amb l'ajuda del professor/a una enquesta sobre el percentatge d'ús de les dues llengües oficials de la Comunitat en l'àmbit col·loquial. Aquesta enquesta es passarà en aquests quatre llocs de l'esmenat àmbit: en una carnisseria, en un bar, en els recreatius del barri i en un parc. Amb els resultats obtinguts el grup-aula elaborarà una estadística global a propòsit de l'ús del valencià en l'àmbit col·loquial.

# EL TALLER LITERARI

---

## ■ LA IMATGE

---

### ACTIVITAT 1

---

Resposta oberta.

### ACTIVITAT 2

---

Resposta oberta.

La finalitat d'aquesta activitat és que l'alumne/a practique el concepte de valoració objectiva i subjectiva de la imatge. Amb aquesta intenció, al llibre apareixen sis parelles de contraris perquè busquen imatges que responguen als sentiments o impressions que les imatges poden transmetre. A més, en l'activitat es proposa que busquen unes altres imatges i que a partir dels sentiments que els suggerisquen amplien el llistat d'antònims proposat.

### ACTIVITAT 3

---

Resposta oberta.

La finalitat d'aquesta activitat és que l'alumne/a realitzi una valoració objectiva i subjectiva de les quatre imatges que hi apareixen. A més, com que aquestes imatges presenten un diferent grau d'iconicitat, l'alumne/a s'adonarà que la valoració denotativa o connotativa de la imatge està íntimament lligada al realisme o abstracció d'aquesta.

# LA NOSTRA HISTÒRIA LITERÀRIA

---

## ■ L'ASSAIG EN LA SEGONA MEITAT DEL SEGLE XX

---

### QÜESTIONS SOBRE ELS TEXTOS

---

#### TEXT I

a) Resposta oberta. L'objectiu d'aquesta activitat és doble:

- D'una banda, cal que se n'adonen que en un diccionari fingit les paraules són definides des d'un punt de vista personal, ben diferent a les acepcions dels diccionaris.
- De l'altra, els alumnes podran reflexionar sobre el fet que el gènere de l'assaig té un marcat caràcter literari.

b) Resposta oberta.

### ACTIVITAT 1

---

Resposta oberta.

### ACTIVITAT 2

---

Resposta oberta.

## EL BLOC D'ANNA I XAVI

---

## ■ CONDUCTORS BORRATXOS, NO GRÀCIES

---

### PROPOSTES PER A HUI

---

Resposta oberta.

# UNITAT 9

## FOC, FESTA I FUM

### ■ UNA CAUSA, UN PERSONATGE: VICENTE CABALLER ■

Es desenvolupa amb aquest apartat la competència social i ciutadana.

#### ACTIVITAT 1

????

#### ELS MISSATGES

Els objectius didàctics d'aquesta activitat són:

- a) Conèixer i apreciar el patrimoni cultural i contribuir activament a la seua conservació i millora.
- b) Donar a conèixer i desenvolupar el gust per les tradicions.
- c) Motivar l'alumnat a la investigació de la seua cultura.
- d) Conèixer els rituals del foc.
- e) Gaudir de la festa amb una participació activa.

### ■ CULTURA VALENCIANA ■

#### ACTIVITAT 1

|                                                                                                            | V | F |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|
| El foc il·lumina i genera vida social                                                                      | X |   |
| La natura ambigua i perillosa del foc mai no ha deixat de seduir la humanitat                              | X |   |
| Poques festes valencianes presenten el foc com a personatge                                                |   | X |
| Un dels valors simbòlics que més ha arrelat en les nostres terres és el dels focs artificials              | X |   |
| La fecunditat, la salut i la sort són missatges que circulen la nit de San Joan                            | X |   |
| El foc no ha estat mai associat a la història de la humanitat pel seu efecte benefactor                    |   | X |
| No podem oblidar l'acció destructura del foc                                                               | X |   |
| A les festes, la pólvora es dispara com a expressió d'alegria                                              | X |   |
| Allò que sembla més allunyat de les Falles és el foc com a símbol de purificació                           |   | X |
| Exposar a la vergonya pública putxinel·lis i ninots era una pràctica ritual reduïda en el folklore europeu |   | X |

## ACTIVITAT 2

---

Resposta oberta.

## ACTIVITAT 3

---

- La nit de Sant Joan, ¿la gent va a la mar a banyar-se per demanar protecció o perquè és la nit més calorosa de l'any?
- A les festes de Moros i Cristians, ¿es disparen armes de foc per obsequiar els sants patrons o això es fa per espantar els estornells?
- Els focs satírics de les Falles o Fogueres, ¿són una metàfora de la justícia popular o, al contrari, amb la cremació dels ninots s'aplaudixen els vicis dels famosos?

## ACTIVITAT 4

---

Resposta oberta.

L'objectiu d'aquesta activitat és despertar la curiositat dels/les alumnes i incitar-los al coneixement de les nostres festes i del significat que tenen, ja que conèixer les festes és no sols aprendre a estimar-les, sinó tot un exercici antropològic i cultural.

# LES PARAULES

Els objectius que es pretenen en aquesta unitat són:

- Ampliar el vocabulari sobre la música i les danses populars.
- Corregir els barbarismes més habituals.
- Utilitzar correctament les expressions i frases fetes de la llengua

## MÚSICA I DANSES POPULARS

### ACTIVITAT 1

Resposta oberta.

Amb aquesta activitat es pretén que l'alumnat faça un treball de recerca, utilitzant tots els recursos que tinga a l'abast (enciclopèdies, Internet, preguntant la gent major, etc.) i després que redacte un text explicatiu i faça una exposició oral a classe.

### ACTIVITAT 2

«Mocadorà», foguera, falla, gaiata, romeria, cavalcada, simitarra.

### ACTIVITAT 3

|                        |            |
|------------------------|------------|
| La «dansà»             | Muro       |
| Els porrots            | Silla      |
| Ball xafat             | Crevillent |
| Dansa dels esquiladors | Morella    |
| El ball pla            | Sant Mateu |
| Muixeranga             | Algemesí   |
| Ball de l'u            | Agullent   |
| Seguidilla             | Carlet     |
| Jota                   | Xixona     |
| Peteneres              | Xàtiva     |

### ACTIVITAT 4

- **dolçaina**: instrument de vent, de fusta, de perforació cònica i llengüeta doble.
- **tabalet**: instrument de percussió que consistix en una caixa de fusta o metall cilíndrica les bases de la qual són dues pells tibants.
- **postisses**: instrument fet de dues meitats cònques de fusta proveïdes cadascuna d'una orella, unides per un cordó que travessa les dues orelles i es lliga al dit gros i que amb els altres dits es fa colpejar l'una contra l'altra.
- **trabuc**: arma de foc portàtil de canó curt i ample, de boca acampanada.
- **«albà»**: cantada, música feta al carrer per a festejar una persona a la matinada i fins i tot a la nit.

- **muixeranga**: conjunt de representacions acrobàtiques. Al so de la melodia els hòmens i les dones van fent i desfent torres humanes.
- **Moma**: ball, farsa, que s'executa per una comparsa, muixeranga, etc. per a divertiment en una festa.
- **coet**: peça de pirotècnia, consistent en un canonet ple de substància explosiva que en inflamar-se és projectat enlaire per la pressió dels gasos produïts per la combustió.
- **bandúrria**: instrument de corda semblant a la guitarra, més xicotet que aquesta, amb dotze cordes, que es toca amb una pua de canya.
- **cordà**: diversió que consistix a tirar els coets borratxos que van caient d'una corda penjada de banda a banda d'una plaça o carrer.

## ACTIVATAT 5

Les paraules que han de buscar són: pólvora, citra, bolero, trompa, copeo, mandolina, arcabús, valencianes, tro, tocata.

|   |   |   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
|   |   |   |   |   |   |   |   |   | S |
|   |   | P | O | L | V | O | R | A | E |
|   |   | A |   |   |   |   | N |   |   |
|   | C | I | T | R | A |   | A | I | S |
|   | C |   |   | A |   | I |   | L | U |
|   | O | R | T |   | C |   |   | O | B |
|   | P |   |   | N |   | O |   | D | A |
|   | E |   | E |   |   |   | T | N | C |
| B | O | L | E | R | O |   |   | A | R |
|   | A |   |   |   | T | R | O | M | P |
| V |   |   |   |   |   |   |   |   |   |

### Endevinalla

Panxa per panxa,  
forat per forat,  
i amb la remenadissa  
fan tracatrac, tracatrac.  
Les postisses.

### Endevinalla:

– La trompeta.

## BARBARISMES

## ACTIVATAT 6

- M'he adonat que no has tirat la **burilla** al **cendrer** i la dona de la **neteja** haurà de passar el **raspall**.
- S'ha ajornat l'espectacle per la **greu** **malaltia** de l'actriu principal.
- Escriu la **data** de hui dalt del primer **paràgraf** de la carta i després posa el **segell** al sobre.
- Han donat suport al teu projecte només dues persones, la **resta** han **traït** la teua confiança.
- El teu cosí va **romandre** **segrestat** molta estona i va suportar el **menyspreu** dels **segrestadors**.
- M'han **garantit** que el **termini** per a lliurar els informes no es retardarà.
- Han **gaudit** molt amb la **recerca** del tresor.
- Sovint **ocorren** aquestes coses, **aleshores** has d'esgotar totes les possibilitats.
- La rima dels versos **imparells** no és la mateixa que la dels versos **parells**.
- Si arregles l'**endoll** podrem posar música en la festa de **comiat** de Carles.

### ACTIVITAT 7

---

- Irene sabia la conjugació verbal fil per randa.
- Si parleu tots alhora no entenc res.
- De tant en tant podries agranar la teua habitació.
- Eixí de l'accident sa i estalvi, tanmateix el conductor de l'altre vehicle tingué un esquinç de turmell.
- Entra de puntetes, el bebé acaba de dormir-se.
- La meua germana em contà un secret a cau d'orella.
- A mesura que passa el dia em trobe pitjor.
- L'estadi estava de gom a gom.
- Hem de pagar el viatge per endavant, les places es cobriran a mesura que reben els e-mails.
- Hem obert les finestres de bat a bat.

# LA CONSTRUCCIÓ TEXTUAL

---

## ■ LA REDACCIÓ I LA REVISIÓ

---

### ACTIVITAT 1

---

Resposta oberta: la finalitat de l'activitat és que els alumnes redacten un text perquè serveixi de model d'aplicació de la *Guia de revisió* que els proposem.

### ACTIVITAT 2

---

Resposta oberta: la finalitat és que els alumnes apliquen la Guia de revisió a partir del text redactat en l'activitat anterior.

### ACTIVITAT 3

---

Resposta oberta: la finalitat d'aquesta activitat és que els alumnes a partir del text *La vida és una novel·la* comproven l'eficàcia i funcionalitat de la *Guia de revisió* proposada. El fet de treballar-la en aquest text és convenient si tenim en compte que es tractarà d'un discurs previsiblement més llarg, complex i complet que el que ells hauran construït en l'activitat 1; per la qual cosa podran aplicar cadascun dels apartats de l'esmentada guia.

# LES EINES

Els objectius que es pretenen en aquest apartat són:

- Emprar correctament les grafies M / N / TM / TN / NY.
- Utilitzar amb correcció les conjuncions i les locucions conjuntives.

## ■ LES GRAFIES M / N / TM / TN / NY

### ACTIVITAT 1

| mm                                                | mb                                       | mp                                                 | mf                                                  |
|---------------------------------------------------|------------------------------------------|----------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|
| commoure,<br>emmalaltir,<br>immaterial,<br>immens | bombeig,<br>embenar,<br>ombra,<br>símbol | amplitud,<br>company,<br>important,<br>interrompre | àmfora,<br>circumferència,<br>simfonia,<br>triomfar |

Escriuen *m* davant les consonants *B, P, M* i *F*.

### ACTIVITAT 2

flama - inflamable

gran - engrandir

gresca - engrescar

magatzem - emmagatzemar

marc - emmarcar

midó - emmidonar

mòbil - immòbil

mortal - immortal

noble - ennoblir

prudent - imprudent

qüestió - inqüestionable

vernís - envernissar

### ACTIVITAT 3

alemany

amfiteatre

ampli

atemptat

atmosfèric

benmereixent

benpensant

campionat

canviar

canya

combat

confederació

conforme

conviure

enfilat

enfront

ètnia

etnologia

gemma

imminent

impremta

infeliç

infermeria

innat

nimfa

perenne

síntoma

tomba

xamfrà

## ACTIVITAT 4

---

El/la professor/a llegirà en veu alta les oracions fent atenció a la pronúncia de les consonants nasals. Després l'alumnat podrà corregir el dictat amb el seu llibre.

## ACTIVITAT 5

---

- No tenim molts diners, així i tot podrem fer un viatge aquest estiu.
- Ací teniu les preguntes del test, doncs ja podeu passar-lo als vostres companys.
- Els ho vaig explicar, a més els vaig posar un exemple.
- Joan no vol fer els deures ni vol ajudar son pare.
- Anna anirà a Turquia i Manel treballarà en vacances.
- O bé em compres el pantaló blau, o bé em compres el jersei verd.
- Ma mare sempre fa el mateix: ara em llig un conte, ara em canta una cançó.
- És una festa popular, és a dir, participa tot el poble en la festa.

## ACTIVITAT 6

---

- Assagem totes les nits perquè la representació és la propera setmana. (Causal)
- Et tornaré a explicar la lliçó per tal que l'entengues bé. (Final)
- Presentà la sol·licitud abans que acabara el termini. (Temporal)
- Restaura el moble així com explica la revista. (Modal)
- T'ajudaré a configurar l'ordinador sempre que em pagues un sopar. (Condicional)
- Van encendre una foguera al bosc tot i que estava prohibit. (Concessiva)

## ACTIVITAT 7

---

La Dolorès es desperta de sobte, **com si (modal)** hagués tingut un esquinç en el son. S'incorpora al llit i **(copulativa)** està suada.(...) "Què hi fas, ací?", i **(copulativa)** ell li explica **que (completiva)** l'ha sentida cridar i **(copulativa)** **que (completiva)** ha entrat a veure quina li'n passava i **(copulativa)** l'ha vista adormida i **(copulativa)** s'ha quedat una mica per si es trobava malament. La Dolorès se sent torbada, **perquè (causal)** ser mirat quan un dorm és un pensament que inquieta, que neguiteja.

(...) Tanmateix **(adversativa)**, en Quim no l'ha sentida cridar, ni **(copulativa)** allotja ni **(copulativa)** compassió ni **(copulativa)** perdó ni **(copulativa)** magnanimitat ni **(copulativa)** res de tot això. (...) I **(copulativa)** aquella nit se n'ha sentit excitat i unes perletes de suor li naixen a les entrades dels cabells (en Joaquim és un home alt, de cabells completament blancs i ben abundants, tot i **que (concessiva)** té una mica d'entrades; de fet li donen distinció, tot mirant-la.

Isabel-Clara Simó. *La Salvatge*. Ed. Columna (adaptació).

# ELS PARLANTS

---

## ■ LA LLENGUA EN L'ÀMBIT ADMINISTRATIU ■

### ACTIVITAT 1

---

La finalitat d'aquest test és que l'alumne/a reflexione sobre l'ús del valencià en l'àmbit administratiu.

### ACTIVITAT 2

---

La finalitat d'aquesta activitat és que els/les alumnes posen en comú les respostes del test de l'activitat anterior amb les de la resta dels companys/es i realitzen una valoració dels resultats obtinguts.

### ACTIVITAT 3

---

La finalitat d'aquesta activitat és que els/les alumnes elaboren, amb l'ajuda del professor/a, una enquesta sobre el percentatge d'ús de les dues llengües oficials de la Comunitat en l'àmbit administratiu. Aquesta enquesta es passarà en aquests quatre organismes oficials: l'ajuntament, el jutjat, la secretaria de l'institut i l'oficina del Servef. Amb els resultats obtinguts el grup-aula elaborarà una estadística global a propòsit de l'ús del valencià en l'àmbit administratiu.

# EL TALLER LITERARI

---

## ■ LA IMATGE EN MOVIMENT

---

### ACTIVITAT 1

---

La finalitat d'aquesta activitat manual és que l'alumne/a experimente el fet que una imatge en moviment no és més que la successió de moltes imatges fixes.

### ACTIVITAT 2

---

La finalitat d'aquesta activitat és que l'alumne/a identifique els diferents tipus de plans explicats en la imatge que els oferim.

### ACTIVITAT 3

---

La finalitat d'aquesta activitat és que l'alumne/a elabore un guió tècnic a partir de l'exemple proposat. A més, es proposa una vegada finalitzat el guió filmen la història resultant per a obtenir un curt. Seria convenient que comptaren amb l'ajuda del professor/a de Comunicació Audiovisual.

# LA NOSTRA HISTÒRIA LITERÀRIA

## LA POESIA EN LA SEGONA MEITAT DEL S.XX

### QÜESTIONS SOBRE ELS TEXTOS

#### TEXT I

a) La novel·la psicològica.

b) Es tracta que comproven la importància de la introspecció psicològica en la narrativa de Mercè Rodoreda i la complexitat dels seus personatges redons que vacil·len, es contradiuen, dubten....

Exemples:

#### TARDA AL CINEMA

*Diumenge 2 de juny* -Aquesta tarda amb en Ramon hem anat al Rialto. Quan hem entrat ja estàvem desavinguts i mentre ell comprava les entrades jo tenia ganes de plorar. I tot ha vingut per una ruqueria, ja ho sé.(...)

Jo doncs tenia ganes de plorar mentre ell comprava les entrades, i el timbre del cinema encara em feia estar més trista. Jo tenia ganes de plorar perquè, en Ramon, me l'estimo i m'agrada quan fa aquella olor de quina el dia que va a casa del barber a fer-se tallar els cabells, encara que m'agrada més quan els porta una mica llargs i sembla el Tarzan, de perfil.

El que voldria saber explicar és que, encara que gairebé sempre estigui trista, en el fons estic contenta. Si algú llegís això es faria un tip de riure. Ja ho sé que sóc una tanoca, i el pare sempre em diu que ell és un beneit, i això al capdavant és el que em fa estar més trista perquè penso que serem un parell de desgraciats. Però, mira...

#### TEXT II

a) 10

El cine era per a nosaltres un precepte obligatori, el primer i únic manament religiós del dijous a la nit. També hi anàvem dissabtes i diumenges, per bé que aquests dies l'avi i Ramonet no venien, mentre que Tomàs optava voluntàriament d'acord amb els seus compromisos. El dijous era el dia més llarg. Tot seguit que acabava la projecció nocturna, l'avi es retirava acompanyat de Ramonet. La seua salut es feia progressivament més fràgil i l'oncle procurava no separar-se'n. Tanmateix, Tomàs i nosaltres continuàvem la vetlada al casino, centre social situat al mateix edifici que el cinema.

Al voltant d'una taula on s'aplegaven deu o quinze joves, Tomàs s'erigia en centre de la reunió. Eren suficients un parell de whiskies Dyc perquè augmentara la locuacitat, que sovint tombava entorn de les pel·lícules vistes, com una mena de cine-fòrum singular. Aquella nit, però, l'avi ens va convocar al pati de casa, sota el porxo. Era menester parlar de dos afers que requerien previsió d'urgència. D'una banda, l'avi ens va preguntar si preferíem continuar els estudis, qüestió que Tomàs va ventilar alligant la família sobre la inutilitat dels llibres i la improrrogable tasca de fer-se útils treballant. Ramonet callava, com sempre; i com sempre, l'avi atorgava. Comptat i debatut, les nostres carteres ja reposaven a la cambra amanides per rebre el polsim del record. Si haviem assolit fins al cinquè curs de batxillerat, dos cursos més no ens afermarien el futur. D'acord.

En la societat de postguerra, l'únic entreteniment popular era el cinema, junt amb l'assistència al casino i, de vegades, les xerrades posteriors a la projecció de la pel·lícula.

La classe baixa de la postguerra, que era la majoria, no tenien accés als estudis, i menys encara als estudis superiors; per la qual cosa, acabar-los en cinquè de batxillerat (curs corresponent a l'actual 4t d'ESO) ja es considerava una fita important i l'hora d'accedir al món laboral.

## ACTIVITAT 1

---

Resposta oberta.

## ACTIVITAT 2

---

Resposta oberta.

---

## EL BLOC D'ANNA I XAVI

---

### ■ MISTERI D'ELX. PATRIMONI DE LA HUMANITAT

---

## PROPOSTES PER A HUI

---

Resposta oberta.